

Founded in 1855

St. Elisabeth Hospital

Stichting Sint Elisabeth Hospitaal
Jaarverslag 2019

Inhoudsopgave

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	3
1. Verslag Raad van Bestuur	8
1.1. Inleiding en management samenvatting	9
1.2. Verhuizing ziekenhuis per 15 november 2019	12
1.3. Financieel resultaat	12
1.4. Baten	13
1.5. Exploitatiekosten	20
1.6. Balans, vermogenspositie	22
1.7. Governance 2019	24
1.8. Zorgproductie 2019	26
1.9. De toekomst van de Stichting	27
1.10. Verloop personeel in 2019	35
2. Verslag van de Raad van Toezicht	36
JAARREKENING	40
3. Balans per 31 december 2019	41
4. Staat van baten en lasten 2019	42
5. Kasstroomoverzicht over 2019	43
6. Algemene toelichting	44
7. Grondslagen voor financiële verslaggeving	45
8. Toelichting op balans	52
9. Toelichting op staat van baten en lasten	63
9.1. Baten	63
9.2. Personeelskosten	64
9.3. Afschrijvingen	67
9.4.. Overige bedrijfskosten	68
9.5. Financiële lasten	70
10. Overige toelichtingen	71
BIJLAGE I : LENINGEN	73

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

**Building a better
working world**

Ernst & Young Dutch Caribbean Tel: +599 9 430 5000
Zeelandia Office Park Fax: +599 9 465 6770
P.O. Box 3626 ey.com
Curaçao

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: De Raad van Bestuur en Raad van Toezicht van
Stichting Sint Elisabeth Hospitaal
Breedestraat 193
Curaçao

Verklaring over de jaarrekening 2019

Onze oordeelonthouding

Wij hebben opdracht gekregen de jaarrekening 2019 van Stichting Sint Elisabeth Hospitaal te Curaçao (de 'Stichting') te controleren.

Wij geven geen oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening van de Stichting. Vanwege het belang van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf 'De basis voor onze oordeelonthouding' zijn wij niet in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om daarop ons controleoordeel bij de jaarrekening te kunnen baseren.

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ de balans per 31 december 2019
- ▶ de staat van baten en lasten over 2019
- ▶ het kasstroomoverzicht over 2019; en
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor onze oordeelonthouding

Ondanks het negatieve vermogen van ANG 78.902.000 is de jaarrekening 2019 opgesteld met toepassing van grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gebaseerd op de veronderstelling van de continuïteit van de Stichting. De continuïteit van de Stichting hangt in hoge mate af van de invulling van de overheid van artikel 11 van de Memorandum of Understanding van 20 september 2013 (hierna: MoU) ten aanzien van de schuldsanering van Stichting Sint Elisabeth Hospitaal. Zoals vermeld in de toelichting van de jaarrekening omtrent de continuïteit (pagina 38-40) hangt de mogelijkheid van de Stichting om haar activiteiten verder voort te zetten in sterke mate af of de Stichting erin slaagt om de volgende maatregelen te verwezenlijken:

- ▶ Het maken van concrete afspraken met het Land Curaçao inzake de invulling van de MoU betrekking hebbende op de kwijtschelding van restschulden en leningen aan het einde van de transitieperiode en het behoud van het onroerend goed door de Stichting;
- ▶ Het realiseren van de plannen inzake de exploitatie van het vastgoed van de Stichting.

De Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht zijn van mening dat op basis van de huidige scenario's, mede gebaseerd op artikel 11 van de MoU, het negatief eigen vermogen gesaneerd zal worden en dat de stichting zou kunnen continueren op basis van de exploitatie van het vastgoed. Het is om die reden dat de continuïteitsveronderstelling is gehanteerd en geen aanpassingen zijn gedaan met betrekking tot de waardering of classificatie van bepaalde balansposten die noodzakelijk zouden kunnen blijken indien de Stichting niet meer in staat zou zijn haar activiteiten voort te zetten. Vanwege het ontbreken van geschikte informatie omtrent de haalbaarheid en concrete invulling van de uitvoering van artikel 11 van de MoU, zijn wij niet in staat vast te stellen of de continuïteitsveronderstelling terecht is gehanteerd bij de totstandkoming van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting in overeenstemming met de 'International Code of Ethics for Professional Accountants' (inclusief internationale standaarden inzake onafhankelijkheid) ('IESBA Code'), en wij zijn onze overige ethische verantwoordelijkheden nagekomen in overeenstemming met de IESBA Code.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Burgerlijk Wetboek van Curaçao, onder toepassing van in Nederland algemeen aanvaarde Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, rekening houdend met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving RJ 655 (Zorginstellingen), voor zover deze bij de Stichting van toepassing zijn. In dit kader is de Raad van Bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de Raad van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de Raad van Bestuur afwegen of de Stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de Raad van Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de Raad van Bestuur het voornemen heeft om de Stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De Raad van Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de Stichting.

**Building a better
working world**

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, verricht in overeenstemming met de Internationale controlestandaarden. Vanwege het belang van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf 'De basis voor onze oordeelonthouding' zijn wij niet in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om daarop ons oordeel te kunnen baseren.

Curaçao, 24 juli 2020
11511224 120/23131

Ernst & Young Accountants
Namens deze

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'C. Smorenburg', is written over a horizontal blue line. The signature is stylized and cursive.

C. Smorenburg RA AA

Verslag van Bestuur

1. Verslag Raad van Bestuur

1.1. INLEIDING EN MANAGEMENT SAMENVATTING

Voor U ligt het jaarverslag 2019 van de Stichting Sint Elisabeth Hospitaal ('de Stichting'). De Stichting heeft in 2019 een positief resultaat gerealiseerd ad ANG 12.3 miljoen (2018: ANG 1.1 miljoen), hetgeen overeenkomt met een hoger positief resultaat van ANG 11.2 miljoen ten opzichte van het voorgaand jaar.

Korte analyse van het resultaat:

Analyse van het positief resultaat in 2019.

Incidentele posten in 2019 vanwege het beëindigen van het ziekenhuisbedrijf:

- Vrijval door het actualiseren van de voorziening vakantiedagen ad ANG 5.8 miljoen, de voorziening incurante voorraden ad ANG 2.6 miljoen en de voorziening dubieuze debiteuren ad ANG 1.9 miljoen;
- Voordeel verkregen met de overdracht van bezittingen waaronder inventarissen en voorraden ad ANG 3.6 miljoen. Voornoemd voordeel vloeit voort uit eerdere afwaarderingen in voorgaande jaren.;
- Batig saldo van overige incidentele baten en lasten van ANG 0.6 miljoen.

Zonder deze incidentele posten vanwege de beëindiging van het ziekenhuisbedrijf in het verslagjaar, zou de stichting in 2019 een negatief resultaat ad ANG 2.3 miljoen gerealiseerd hebben. Het resultaat van het boekjaar weerspiegelt een gedeeltelijk herstel van de in het verleden geleden verliezen als gevolg van on gepaste financieringen.

Vergelijking resultaat 2019 met 2018:

Het positief exploitatieresultaat 2019 ad ANG 12.3 miljoen is ad ANG 11.2 miljoen hoger dan het positief resultaat van het voorgaand jaar en kan als volgt worden verklaard:

- ANG 14.6 miljoen minder baten in 2019 dan in 2018;
- ANG 25.8 miljoen minder exploitatiekosten in 2019 dan in 2018;
- ANG 68 duizend minder financiële lasten in 2019 dan in 2018.

Zonder de boven aangegeven incidentele baten in 2019, vanwege het beëindigen van het ziekenhuisbedrijf, zou het resultaat van 2019, ad ANG 14.6 miljoen lager geweest.

Minder dagen in 2019 dan in 2018:

Per 15 november 2019 is de ziekenhuisexploitatie verhuisd naar Curaçao Medical Center [CMC]. Als gevolg hiervan zijn de opbrengsten c.q. kosten in 2019 in absolute zin ook minder dan in 2018. Bij de analyse van het resultaat wordt hiermee rekening gehouden, waarbij de vergelijkende cijferopstellingen van 2018, voor vergelijkingsdoeleinde pro rata aangepast worden. Deze aangepaste cijferopstelling zal in het bestuur verslag verder worden aangegeven als 2018".

Opbrengst versus kosten:

De ontwikkeling van de opbrengsten van de Stichting in het verslagjaar is achtergebleven ten opzichte van de kostenontwikkeling. Dit is het gevolg van (i) ontoereikend zorgbudget van de SVB en (ii) het niet toestaan van de overheid voor de aanpassing (lees: verhoging) van de tarieven voor de getarifeerde zorgprestaties. Deze tarieven zijn voor het laatst in 2009 aangepast.

Vermogenspositie en werkkapitaal:

Hoewel het gerealiseerd resultaat in 2019 een positieve invloed heeft op de vermogenspositie van de Stichting, blijft de solvabiliteits- en liquiditeitspositie van de Stichting kritisch. De oorzaak hiervan ligt in de structureel ontoereikende vaststelling van vergoedingen voor geleverde zorg (door te lage tariefstelling en/of te laag zorgbudget). Dit heeft als gevolg dat de Stichting gedurende het hele jaar onder verslag een negatief werkkapitaal heeft gehad.

Rekening houdend met het feit dat de 'going concern' van de Stichting als ziekenhuis ten einde kwam in 2019, werd het in het verslagjaar steeds moeilijker om van uitbreiding van leverancierskrediet gebruik te maken. De ervaring leerde dat de leveranciers eerder verkorting van de krediettermijnen van de Stichting vereisten, dit met als gevolg dat de leveranties van materialen, medicijnen en goederen voor het ziekenhuis stelselmatig werden stopgezet. Om met de beschikbare middelen de continuïteit van met name de acute zorg te kunnen garanderen, was het noodzakelijk om de electieve zorg in juli 2019 te temporiseren.

Onvoldoende cashflow om aan de volledige "debt service" te kunnen voldoen:

De Stichting heeft in de correspondentie en de diverse overlegmomenten met de overheid duidelijk gemaakt dat het in de voorgaande jaren noodzakelijk is geweest om geldleningen aan te gaan ten einde aan de zorgverplichtingen te kunnen voldoen. Deze leningen waren noodzakelijk vanwege het feit dat onder meer de opbrengsten van prijs gereguleerde en gebudgetteerde zorgprestaties niet voldoende dan wel niet kostendekkend waren. Zonder deze leningen konden leveranciers niet worden betaald en leverde dit een gevaar op voor zowel de continuïteit van de zorg als voor de continuïteit van de Stichting zelf.

Voorts heeft het Bestuur aan de overheid duidelijk gemaakt, dat het aflossingsbestanddeel van de aangegane leningen niet gedekt was door de vastgestelde zorgbudgetten. In 2019 heeft de Stichting ad ANG 9.2 miljoen afgelost op leningen. Deze aflossing is in het verslagjaar, gelet op de continuïteit van de Stichting, altijd met prioriteit gerealiseerd. Gelet op de cashflow op basis van dit resultaat van de Stichting in 2019, is het duidelijk dat deze situatie stelselmatig tot liquiditeitskrapte heeft geleid in het verslagjaar.

2020 en verder:

Al vanaf 2017/2018 is de Stichting gestart met het voorbereiden van de organisatie na de overgang van het ziekenhuisbedrijf naar het CMC. Het project Sint Elisabeth District is thans in voorbereiding. Diverse voorbereidingsactiviteiten zijn inmiddels uitgevoerd voor de realisatie hiervan en het jaar 2020 zal voornamelijk hierop gericht zijn. Daarnaast zal, in verband met het voortbestaan van de Stichting, het jaar 2020 tevens gericht zijn op (i) de tijdelijke verhuur van ruimtes in het vastgoed van SEHOS en (ii) het stelselmatig oplossen van de schuldenproblematiek van de Stichting.

Dankbaarheid:

Na 164 jaar gefungeerd te hebben als het enige centrumziekenhuis van deze gemeenschap, spreekt het Bestuur van de Stichting de wens uit dat het zeer goed zal gaan met ons nieuwe ziekenhuis Curaçao Medical Center en sluit de Stichting deze periode af met dankbaarheid.

- Dankbaarheid voor de oprichters van het ziekenhuis;
- Dankbaarheid voor de Katholieke kerk;
- Dankbaarheid voor alle personeelsleden van de Stichting gedurende al deze jaren;
- Dankbaarheid voor alle medici en overige professionals die op een of andere wijze hun bijdrage hebben geleverd;
- Dankbaarheid voor de overheid en;
- Dankbaarheid voor de gemeenschap van Curaçao.

MASHA MASHA DANKI

1.2. VERHUIZING ZIEKENHUIS PER 15 NOVEMBER 2019

Het behaald financieel resultaat in 2019 van de Stichting dient geplaatst te worden in de context van de verhuizing van het ziekenhuis op 15 november 2019. Het vorenstaande impliceert dat Sint Elisabeth Hospitaal in 2019 voor 319 dagen operationeel is geweest (kalenderjaar: 365 dagen), hetgeen overeenkomt met 87.4% operations in het jaar 2019.

NOOT:

Om het financiële resultaat van 2019 goed te kunnen beoordelen, wordt in dit bestuur verslag de cijferopstelling van de winst- en verliesrekening van het jaar 2018 ook herleid tot 319 dagen. Deze herleide winst – en verliesrekening wordt aangegeven als 2018". Het verschil tussen de winst- en verliesrekening 2018 versus 2018" betreft derhalve een variatie op de gerealiseerde cijfers uitgaande van een 'minder aantal dagen'.

Vervolgens wordt een analyse losgelaten op de winst- en verliesrekening over de jaren 2019 versus 2018". De significante verschillen hiervan worden vervolgens in dit managementverslag verklaard.

1.3. FINANCIËEL RESULTAAT

De Stichting heeft over het jaar 2019 een positief exploitatieresultaat gerealiseerd ad ANG 12.3 miljoen (2018: ANG 1.1 miljoen). Dit positieve exploitatieresultaat 2019 is ad ANG 11.2 miljoen hoger dan het positieve resultaat van de voorgaand jaar en kan als volgt worden verklaard:

- ANG 14.7 miljoen minder baten in 2019 dan in 2018;
- ANG 25.8 miljoen minder exploitatiekosten in 2019 dan in 2018;
- ANG 68 duizend minder financiële lasten in 2019 dan in 2018.

WINST- EN VERLIESREKENINGEN (BEDRAGEN IN MILJOENEN ANG)						
	31-Dec-19	31-Dec-18	2019 vs 2018	2018"	2018 vs 2018"	2019 vs 2018"
Totaalopbrengsten	150,4	165,1	(14,7)	144,3	(20,8)	6,2
Totaal exploitatiekosten	137,0	162,9	(25,9)	142,4	(20,5)	(5,3)
Bedrijfsresultaat	13,4	2,2	11,2	1,9	(0,2)	11,4
Interestbaten en -lasten	(1,1)	(1,1)	-	(1)	0,1	(0,1)
Exploitatieresultaat	12,3	1,1	11,2	928	(0,1)	11,3

Boven aangegeven resultaat kan verder verklaard worden door:

Baten:

- ANG 20.8 miljoen minder aan inkomsten als gevolg van een lager aantal operationele dagen in 2018" ten opzichte van 2018;
- ANG 6.2 miljoen meer aan inkomsten in 2019 ten opzichte van 2018".

Exploitatiekosten:

- Ten opzichte van 2018 vallen in 2018" de exploitatiekosten ANG 20.5 miljoen lager uit, als gevolg van een lager aantal operationele dagen;
- Ten opzichte van 2019 liggen de exploitatiekosten in 2018" ongeveer ANG 5.3 miljoen lager.

Deze ontwikkeling van de baten en de lasten heeft tot gevolg dat:

Exploitatieresultaat:

- Het exploitatieresultaat in 2018" ANG 134 duizend lager uitvalt ten opzichte van 2018 als gevolg van een lager aantal operationele dagen in 2018";
- Het exploitatieresultaat in 2019 ANG 11.4 miljoen hoger ligt ten opzichte van 2018".

1.4. BATEN

De Stichting heeft over het jaar 2019 ad ANG 150.4 miljoen aan baten gerealiseerd (2018: ANG 165.1 miljoen). Deze realisatie in 2019 is ad ANG 14.7 miljoen minder dan het jaar 2018 en kan worden verklaard door:

- ANG 20.81 miljoen minder aan inkomsten in 2018"ten opzichte van 2018 als gevolg van een lager aantal operationele dagen in 2019 ten opzichte van 2018;
- ANG 6.1 miljoen meer aan inkomsten in 2019 ten opzichte van 2018".

BATEN (BEDRAGEN IN MILJOENEN ANG)						
	31-Dec-19	31-Dec-18	2019 vs 2018	2018"	2018 vs 2018" 46 dagen minder	2019 vs 2018"
Budget vergoeding ziekenhuiszorg	118,1	135,0	(16,95)	118	(17,0)	0,1
Budgetvergoeding arts-assistenten	4,4	3,0	1,4	2,6	(0,4)	1,8
Getarifeerde zorgprestaties	21,4	26,4	(5,0)	23,1	(3,3)	(1,7)
Overige opbrengsten	0,1	0,4	(0,3)	0,3	(0,1)	(0,4)
Diverse baten	6,4	0,3	6,1	0,3	-	6,1
Totaalopbrengsten	150,4	165,1	(14,7)	144,3	(20,8)	6,1

De baten van de Stichting worden onderverdeeld in:

- a. Budgetvergoeding SVB, ziekenhuiszorg
- b. Budgetvergoeding, arts-assistenten
- c. Getarifeerde zorgprestaties
- d. Overige opbrengsten
- e. Diverse baten

Budgetvergoeding SVB, ziekenhuiszorg:

Dit betreft de vaste budgetvergoeding van de SVB voor de ziekenhuiszorg aan de patiënten die op grond van de Landsverordening Basisverzekering Ziektekosten verzekerd zijn tegen ziektekosten. Dit budget heeft betrekking op de volgende verrichtingen:

1. Verpleeggelden
2. Diagnostische verrichtingen
3. Therapeutische verrichtingen
4. Geneesmiddelen

Het vaste budgetbedrag wordt jaarlijks door de Minister van Gezondheidszorg, Milieu en Natuur (GMN) per ministeriële beschikking vastgesteld. De Sociale Verzekeringsbank (SVB) voert deze beschikking uit. De dekking van de personeelskosten voor de medische specialisten wordt middels een aparte procedure geregeld tussen de overheid, de SVB en het ziekenhuis en separaat aan het ziekenhuis betaalbaar gesteld.

Zorgbudget beschikkingen overheid:

In 2018 heeft de overheid na bestuurlijke heroverweging, bij ministeriële beschikkingen de jaarbudgetten van de SVB aan SEHOS aangepast.

#	Jaar	Budget in ANG was	Datum Beschikking	Nr. Beschikking	Budget in ANG wordt	Verzoek SEHOS	Verschil verzoek SEHOS ten opzichte van laatste beschikking
1	2016	120.000.000	22-Nov-18	2018/052419	124.000.000	137,115,000	13,115,000
2	2017	124.000.000	22-Nov-18	2018/052415	124.000.000	137,115,000	13,115,000
3	2018		7-Nov-18	2018/049046	135.000.000	138,300,000	3,300,000
4	2019		7-Nov-18	2018/049046	135.000.000	138,300,000	3,300,000

Vanaf 2016 t/m 2019 zijn deze vastgestelde zorgbudgetten stelselmatig lager vastgesteld dan de daartoe onderbouwde verzoeken van SEHOS. In totaal heeft SEHOS over de periode 2016 t/m 2019 ad ANG 32.8 miljoen gederfd door vaststelling van ontoereikende budgetten door de overheid.

Ondanks deze ontoereikende wijze van financiering van de ziekenhuiszorg, heeft SEHOS – vanwege de zorgplicht van het ziekenhuis - de zorgprestaties aan de door SVB-verzekerde patiënten over de gegeven jaren wel geleverd, echter zonder hiervoor een vergoeding te ontvangen. De Stichting heeft hiervoor echter wel kosten gemaakt. Het gevolg hiervan is dat de Stichting over de jaren heen stelselmatig verliezen heeft geleden, welke ontwikkeling van negatieve invloed is geweest op (i) de liquiditeitspositie en (ii) de financiële positie van de Stichting.

Tegen deze beslissingen van de overheid heeft SEHOS, beroepschriften ingediend bij het Gerecht.

Ad 1: Beschikking van 22 november 2018, nr. 2018/052419 ten aanzien van het jaar 2016:

Volgens deze beschikking heeft de Minister van GMN de beslissing van 18 januari 2016 (nr. 2015/061515/1), waarin het zorgbudget voor het jaar 2016 was vastgesteld op ANG 120 miljoen, herzien en dit budget nu vastgesteld op ANG 124 miljoen voor het gehele jaar 2016.

SEHOS kan zich niet verenigen met deze beschikking, reden waarom SEHOS in december 2018, bij het Gerecht in Eerste Aanleg van Curaçao, beroep heeft ingesteld tegen deze beschikking van de Minister van GMN. De argumenten van SEHOS tegen deze beschikking zijn onder meer:

- Het zorgbudget voor 2016 is niet kostendekkend voor wat betreft de zorgkosten die in 2016 zijn gemaakt. Dit argument vindt zijn oorsprong in de te laag vastgestelde en sinds 2009 niet aangepaste tarieven, op basis waarvan de betreffende zorgbudgetten worden vastgesteld.
- Het bieden van verantwoorde en vooral veilige zorg gaat gepaard met de nodige, steeds hoger wordende kosten, welke een stuk hoger zijn dan waarvan de Minister is uitgegaan.
- SEHOS heeft aantoonbaar in het verleden saneringsmaatregelen getroffen, welke tot verlaging van de kosten hebben geleid, echter ondanks deze maatregelen kampt SEHOS nog steeds met een negatief exploitatieresultaat, hetgeen het resultaat is van het niet kostendekkend zijn van de opgelegde zorgbudgetten.

- d. In de door de Minister van GMN gehanteerde overwegingen ten aanzien van de vaststelling van de hoogte van de begroting, wordt onder meer door de Minister zelf aangehaald dat aan SEHOS gelden zijn uitgeleend aan SEHOS ter verbetering van de liquiditeitspositie van het ziekenhuis, echter het ontoereikende zorgbudget en niet geïndexeerde tarieven zijn door de overheid niet aangepast, waarbij vervolgens in het budget van 2016, geen rekening wordt gehouden met het component van de aflossing van de betreffende schulden.
- e. De beschikking in strijd is met de formele en materiële beginselen van behoorlijk bestuur, meer in het bijzonder het formele zorgvuldigheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel en het beginsel van de materiële zorgvuldigheid.

De behandeling van deze beroepsprocedure is nog gaande.

Ad 2: Beschikking van 22 november 2017, nr. 2018/052415 ten aanzien van het jaar 2017:

Volgens deze beschikking heeft de Minister van GMN de beslissing van 24 maart 2017 (nr. 2017/0000275), waarin het zorgbudget voor het jaar 2017 was vastgesteld op ANG 124 miljoen, te handhaven en dit budget wederom vast te stellen op ANG 124 miljoen per jaar.

SEHOS kan zich niet verenigen met deze beschikking. SEHOS heeft in december 2018 bij het Gerecht in Eerste Aanleg van Curaçao, beroep ingesteld tegen deze beschikking van de Minister van GMN. De argumenten van SEHOS tegen deze beschikking zijn (onder meer) hetzelfde als de bezwaren tegen het budget van 2016:

- a. Het zorgbudget voor 2017 is niet kostendekkend voor wat betreft de zorgkosten die in 2016 zijn gemaakt. Dit argument vindt zijn oorsprong in de te laag vastgestelde en sinds 2009 niet aangepaste tarieven, op basis waarvan de betreffende zorgbudgetten worden vastgesteld.
- b. Het bieden van verantwoorde en vooral veilige zorg gaat gepaard met de nodige, steeds hoger wordende kosten, welke een stuk hoger zijn dan waarvan de Minister is uitgegaan.
- c. SEHOS heeft aantoonbaar in het verleden saneringsmaatregelen getroffen, welke tot verlaging van de kosten hebben geleid, echter ondanks deze maatregelen kampt SEHOS nog steeds met een negatief exploitatieresultaat, hetgeen het resultaat is van het niet kostendekkend zijn van de opgelegde zorgbudgetten.
- d. In de door de Minister van GMN gehanteerde overwegingen ten aanzien van de vaststelling van de hoogte van de begroting, wordt onder meer door de Minister zelf aangehaald dat aan SEHOS gelden zijn uitgeleend aan SEHOS ter verbetering van de liquiditeitspositie van het ziekenhuis, echter de ontoereikende zorgbudget en niet geïndexeerde tarieven zijn door de overheid niet aangepast, waarbij vervolgens in het budget van 2016, geen rekening wordt gehouden met het component van de aflossing van de betreffende schulden.
- e. De beschikking in strijd is met de formele en materiele beginselen van behoorlijk bestuur, meer in het bijzonder het formele zorgvuldigheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel en het beginsel van de materiele zorgvuldigheid.

De behandeling van deze beroepsprocedure is nog steeds gaande.

Ad. 3 en 4: Beschikking van 7 november 2018, nr. 2018/049046, ten aanzien van het jaar 2018 en 2019:

Ingevolge deze beschikking heeft de Minister van GMN besloten om het budget voor de door SEHOS te verlenen zorg op basis van Landsverordening Basisverzekering Ziektekosten vast te stellen op ANG 135 miljoen voor het hele jaar 2018 en 2019.

Volgens deze beschikking omvat dit budget onder meer "minimaal de kosten van het zorgniveau en -volume dat zoals te doen gebruikelijk wordt geleverd door SEHOS en de aangeduide nieuwe zorgvormen, uitgaande van de volledige medewerking van SEHOS aan de transitie naar CMC".

SEHOS heeft in december 2018 bij het Gerecht in Eerste Aanleg van Curaçao, beroep ingesteld tegen deze beschikking van de Minister van GMN. De argumenten van SEHOS tegen deze beschikking zijn onder meer:

- a. Het zorgbudget voor 2018 en 2019 is niet kostendekkend voor wat betreft de zorgkosten die in 2018 zijn gemaakt respectievelijk in 2019 zijn en zullen worden gemaakt. Dit argument vindt zijn oorsprong in de te laag vastgestelde en sinds 2009 niet aangepaste tarieven, op basis waarvan de betreffende zorgbudgetten worden vastgesteld.
- b. Het bieden van verantwoorde en vooral veilige zorg gaat gepaard met de nodige, steeds hoger wordende kosten, welke een stuk hoger zijn dan waarvan de Minister is uitgegaan.
- c. SEHOS heeft aantoonbaar in het verleden saneringsmaatregelen getroffen, welke tot verlaging van de kosten hebben geleid, echter ondanks deze maatregelen kampt SEHOS nog steeds met een negatief exploitatieresultaat, hetgeen het resultaat is van het niet kostendekkend zijn van de opgelegde zorgbudgetten.
- d. In de door de Minister van GMN gehanteerde overwegingen ten aanzien van de vaststelling van de hoogte van de begroting, wordt ten onrechte een belangrijk deel van de kosten afgewenteld op SEHOS, mede onder verwijzing naar problemen met betrekking tot de overheidsfinanciën.
- e. De Minister overweegt terecht dat het transitietraject van SEHOS naar CMC (Curaçao Medical Centrum) extra beslag legt op de capaciteiten en middelen van SEHOS, echter de Minister gaat hierbij ten onrechte voorbij dat deze kosten boven op de reguliere zorgkosten van SEHOS komen, met als gevolg dat de totale zorgkosten in 2018 en 2019 veel hoger uitvallen dan de daaraan voorafgaande jaren.
- f. De beschikking in strijd is met de formele en materiele beginselen van behoorlijk bestuur, meer in het bijzonder het formele zorgvuldigheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel en het beginsel van de materiele zorgvuldigheid.

De behandeling van deze beroepsprocedure is nog steeds gaande.

Budgetvergoeding, arts-assistenten:

Sint Elisabeth Hospitaal fungeerde gedurende haar bestaan ook als een opleidingsziekenhuis. Voor deze doelstellingen waren arts-assistenten in dienst van de Stichting. Middels vaste budgetvergoeding werden de kosten van de arts-assistenten door de Stichting gedekt.

De Stichting heeft over het jaar 2019 een bedrag van ad ANG 4.4 miljoen (2018: ANG 3.0 miljoen) betreffende de budgetvergoeding voor de arts-assistenten ontvangen. Boven aangegeven realisatie in 2019 is ad ANG 1.4 miljoen meer dan het jaar 2018 en kan worden verklaard door:

- ANG 0.3 miljoen minder inkomsten in 2018" ten opzichte van 2018 als gevolg van een lager aantal operationele dagen;
- ANG 1.7 miljoen meer aan inkomsten in 2019 ten opzichte van 2018".

BATEN (BEDRAGEN IN MILJOENEN ANG)						
	31-Dec-19	31-Dec-18	2019 vs 2018	2018"	2018 vs 2018" 46 dagen minder	2019 vs 2018"
Budgetvergoeding arts-assistenten	4,4	3,0	1,4	2,6	(0,4)	1,8

De meer inkomsten in 2019 ten opzichte van 2018" is het gevolg van het feit dat tot en met 2018, de vergoeding van de overheid voor de arts-assistenten minder was dan de werkelijke kosten. In 2019 heeft de overheid deze budgetvergoeding aangepast op basis van de werkelijke kosten.

NOOT:

Niet betaalde vergoeding arts-assistenten:

Hoewel de kosten m.b.t. de vergoeding aan de arts-assistenten de baten vooruitgaan, heeft SEHOS in 2019 een substantieel gedeelte van deze inkomsten moeten ontberen, aangezien de overheid, in het licht van discussie over de schuld/vordering tussen het Land en SEHOS, ad ANG 3.80 miljoen van deze betaalbaarstelling aan SEHOS heeft aangehouden. Deze vordering is op de balans van 31 december 2019 opgenomen als een 'overige vordering op korte termijn'.

Getarifeerde zorgprestaties:

Met getarifeerde zorgprestaties wordt bedoeld de vergoeding die in rekening wordt gebracht voor verrichtingen ten behoeve van patiënten die particulier zijn verzekerd, dan wel eigen risicodragers zijn. Deze vielen onder het regime van de Prijzenverordening 1961 waarbij de Minister van Economische Ontwikkeling maximumtarieven voor deze verrichtingen vaststelde.

Onverzekerde patiënten vallen ook onder deze categorie opbrengsten, hoewel vaak hiervoor geen inkomsten te realiseren zijn.

Deze zorgprestaties zijn onderverdeeld in de categorieën: (i) verpleeggelden, (ii) diagnostische verrichtingen (iii) therapeutische verrichtingen, (iv) geneesmiddelen en (v) vergoeding medische specialisten. De vergoeding van deze prestaties vinden plaats op basis van het 'fee for service' concept.

De Stichting heeft over het jaar 2019 een bedrag van ad ANG 21.4 miljoen aan getarifeerde zorgprestaties (2018: ANG 26.3 miljoen). Deze realisatie in 2019 is ad ANG 4.9 miljoen minder dan het jaar 2018 en kan worden verklaard door:

- ANG 3.3 miljoen minder inkomsten in 2018" ten opzichte van 2018 als gevolg van een lager aantal operationele dagen;
- ANG 1.6 miljoen minder inkomsten in 2019 ten opzichte van 2018".

VERRICHTINGEN (BEDRAGEN IN MILJOENEN ANG)						
	31-Dec-19	31-Dec-18	2019 vs 2018	2018"	2018 vs 2018" 46 dagen minder	2019 vs 2018"
Verpleeggelden	1,0	3,7	(2,6)	3,2	(0,5)	(2,2)
Diagnostisch	1,0	4,9	(3,9)	4,3	(0,6)	(3,3)
Therapeutisch	10,5	9,9	0,1	8,7	(1,2)	1,8
Geneesmiddelen	6,5	6,0	0,5	5,3	(0,7)	1,2
Medische specialisten	2,4	1,8	0,5	1,6	(0,2)	0,8
Totaal	21,4	26,3	(4,9)	23,1	(3,2)	(1,7)

Per saldo heeft het hospitaal meer (i) therapeutische verrichtingen, (ii) geneesmiddelen en (iii) medische specialisten gerealiseerd in 2019 ten opzichte van 2018", terwijl er als gevolg van de aanstaande verhuizing in november 2019, minder verpleeggelden en diagnostische verrichtingen zijn gerealiseerd.

NOOT 1:

Particulieren tarieven, beslissing Minister van economische ontwikkeling van 27 augustus 2019: *De realisatie van omzet van de getarifeerde zorgprestaties is tevens afhankelijk van de vigerende tarieven voor deze verrichtingen. Deze tarieven vielen onder het regime van de Prijzenverordening 1961 waarbij de Minister van Economische Ontwikkeling maximumtarieven voor deze verrichtingen vaststelde. De laatste aanpassing van deze tarieven dateert uit 2009 gebaseerd op het jaarverslag 2006 van SEHOS. Gelet op het feit dat de kostenstructuur van het ziekenhuis ondertussen is veranderd heeft SEHOS al in 2013 aan de overheid verzocht de hoogte van deze tarieven aan te passen.*

Laatstelijk op 9 april 2019 (referentie: 2019/028060) heeft SEHOS de Minister van Economische Ontwikkeling verzocht toestemming te verlenen voor aanpassing van de tarieven. Bij beschikking van 27 augustus 2019 heeft de Minister van Economische Ontwikkeling, met instemming van de Raad van Ministers bepaald dat het niet mogelijk is om ontheffing te verlenen om de tarieven aan te passen.

Een van de overwegingen van de Minister van Economische Ontwikkeling is dat er vanaf 12 september 2013 een MoU bestaat tussen Land, SEHOS en USONA en dat er reeds afspraken zijn gemaakt over onder meer de netto-restschuld van SEHOS aan het einde van de transitieperiode, aldus zijn er volgens de Minister al voorzieningen getroffen voor de financiële situatie van SEHOS aan het einde van haar bestaan als ziekenhuisvoorziening.

NOOT 2:

Illegalen en niet (optimaal) verzekerden:

Zoals eerder is aangegeven, betreft deze baat tevens de opbrengsten voor de eigen risicodragers. De inning/incasso van deze vorderingen kan voor een gedeelte van deze eigen risicodragers niet effectief gerealiseerd worden. Het gaat hierbij om de categorie patiënten die (i) illegaal en niet verzekerd zijn en (ii) de patiënten die een minimaal verzekeringspakket hebben, waarbij bepaalde verrichtingen uitgesloten dan wel gemaximeerd zijn. Het resultaat hiervan is dat deze vorderingen, als dubieus gekenmerkt moeten worden en als zodanig zoals goed koopman gebruik intercomptabel voorzien moeten worden. De cash inkomsten van deze baten blijven derhalve uit.

BATEN (BEDRAGEN IN MILJOENEN ANG)						
	31-Dec-19	31-Dec-18	2019 vs 2018	2018"	2018 vs 2018" 46 dagen minder	2019 vs 2018"
Budget vergoeding ziekenhuiszorg	118,1	135,0	(16,95)	118	(17,0)	0,1
Budgetvergoeding arts-assistenten	4,4	3,0	1,4	2,6	(0,4)	1,8
Getarifeerde zorgprestaties	21,4	26,4	(5,0)	23,1	(3,3)	(1,7)
Overige opbrengsten	0,1	0,4	(0,3)	0,3	(0,1)	(0,4)
Diverse baten	6,4	0,3	6,1	0,3	-	6,1
Totaalopbrengsten	150,4	165,1	(14,7)	144,3	(20,8)	6,1

BATEN (BEDRAGEN IN MILJOENEN ANG)						
	31-Dec-19	31-Dec-18	2019 vs 2018	2018"	2018 vs 2018" 46 dagen minder	2019 vs 2018"
Budget vergoeding ziekenhuiszorg	118,1	135,0	(16,95)	118	(17,0)	0,1
Budgetvergoeding arts-assistenten	4,4	3,0	1,4	2,6	(0,4)	1,8
Getarifeerde zorgprestaties	21,4	26,4	(5,0)	23,1	(3,3)	(1,7)
Overige opbrengsten	0,1	0,4	(0,3)	0,3	(0,1)	(0,4)
Diverse baten	6,4	0,3	6,1	0,3	-	6,1
Totaalopbrengsten	150,4	165,1	(14,7)	144,3	(20,8)	6,1

Het verschil tussen de lagere opbrengsten in 2019 ten opzichte van 2018 ad ANG 14.7 miljoen is het resultaat van:

- Minder inkomsten als gevolg van minder dagen in 2018" ten opzichte van 2018 ad ANG 20.8 miljoen;
- Meer incidentele inkomsten ad ANG 6.1 miljoen 2019 ten opzichte van 2018" als diverse baten.

Meer incidentele inkomsten als diverse baten in 2019 dan 2018:

In het verslagjaar heeft SEHOS ad ANG 6.1 miljoen als een incidentele diverse baten gerealiseerd. Het gaat hierbij om vrijval van de onvermijdbare voorzieningen op de balans, dit vanwege het feit dat vanaf 15 november 2019 de Stichting geen ziekenhuis meer is.

1.5. EXPLOITATIEKOSTEN

De Stichting heeft over het jaar 2019 een bedrag van ANG 137.1 miljoen aan exploitatiekosten gerealiseerd (2018: ANG 162.9 miljoen). Boven aangegeven realisatie in 2019 is ad ANG 25.8 miljoen minder dan het jaar 2018 en kan worden verklaard door:

- ANG 20.5 miljoen minder exploitatiekosten in 2018" ten opzichte van 2018 als gevolg van een lager aantal operationele dagen in 2019;
- ANG 5.3 miljoen meer operationele kosten in 2019 ten opzichte van 2018".

EXPLOITATIEKOSTEN (BEDRAGEN IN MILJOENEN ANG)						
	31 dec 2019	31 dec 2018	2019 vs 2018	2018"	2018 vs 2018" 46 dagen minder	2019 vs 2018"
Personeelskosten	81,1	90,3	(9,2)	78,9	(11,4)	2,2
Medische en verzorgingsmiddelen	32,2	37,9	(5,7)	33,1	(4,8)	(0,9)
Huishoudelijke en energiekosten	5,7	5,8	(0,1)	5,1	(0,7)	0,6
Onderhoud en aanvulling duurzame activa en artikelen	6,4	9,0	(2,6)	7,9	(1,1)	(1,5)
Voeding	1,1	1,1	-	0,9	(0,2)	0,2
Algemene kosten	8,3	10,1	(1,8)	8,9	(1,2)	(0,6)
Andere kosten	(2,7)	4,1	(6,8)	3,7	(0,4)	(6,4)
Afschrijvingskosten	5,0	4,6	0,4	4,0	(0,6)	1,0
Totaal exploitatiekosten	137,1	162,9	(25,8)	142,3	(20,6)	(5,2)

Personeelskosten:

De Stichting heeft over het jaar 2019 aan personeelskosten gerealiseerd ad ANG 81.0 miljoen (2018: ANG 90.2 miljoen). Boven aangegeven realisatie in 2019 is ad ANG 9.2 miljoen minder dan het jaar 2018 en kan worden verklaard door:

- ANG 11.3 miljoen minder aan personeelskosten in 2018" ten opzichte van 2018 als gevolg van minder aantal operationele dagen;
- ANG 2,1 miljoen meer aan personeelskosten in 2019 ten opzichte van 2018".

PERSONEELSKOSTEN (BEDRAGEN IN MILJOENEN ANG)						
	31-Dec-19	31-Dec-18	2019 vs 2018	2018"	2018 vs 2018" 46 dagen minder	2019 vs 2018"
Totaal salarissen en vergoedingen	76,4	89,4	(13)	78,1	(11,3)	(1,7)
Totaal wg aandeel sociale lasten	13,5	14,5	(1,0)	12,7	(1,8)	0,8
Totaal overige personeelskosten	4,8	(0,3)	5,1	(0,2)	(0,1)	5,0
Totaal personeelskosten	94,7	103,6	(8, 9)	90,6	(13,0)	4,1
Dekking kosten medisch specialisten SVB	(13,6)	(13,3)	(0,3)	(11,6)	1,7	(2,0)
Totaal personeelskosten	81,1	90,3	(9,2)	79,0	(11,3)	2,1

Het bedrag ad ANG 2,1 miljoen meer aan personeelskosten in 2019 ten opzichte van 2018" is overwegend te verantwoorden vanwege de volgende ontwikkelingen in 2019:

- Per saldo ad ANG 1.7 miljoen minder aan salarissen en vergoedingen in 2019 ten opzichte van 2018", als gevolg van enerzijds meer salarissen en vergoedingen in 2019 ten opzichte van 2018" en anderzijds minder aan vakantiegeld en vakantiedagen in 2019" ten opzichte van 2018"
- Meer overige personeelskosten ad ANG 3.8 miljoen in 2019 ten opzichte van 2018", aangezien er in 2018" een vrijval op de voorziening vakantiedagen is geregistreerd vanwege de discontinuering van het ziekenhuis van SEHOS in 2019.

Onderhoud en aanvulling duurzame activa en artikelen:

De Stichting heeft over het jaar 2019 aan 'onderhoud en aanvulling duurzame activa en artikelen' gerealiseerd ad ANG 6.3 miljoen (2018: ANG 8.9 miljoen). Boven aangegeven realisatie in 2019 is ad ANG 2.6 miljoen minder dan het jaar 2018 en kan worden verklaard door:

- ANG 1.1 miljoen minder in 2018" ten opzichte van 2018 als gevolg van een lager aantal operationele dagen;
- ANG 1.4 miljoen minder in 2019 ten opzichte van 2018".

ONDERHOUD EN AANVULLING DUURZAME ACTIVA EN ARTIKELEN (BEDRAGEN IN MILJOENEN ANG)							
	31-	31-Dec-18	2019 vs 2018	2018"	2018 vs 2018" 46 dagen minder	2019 vs 2018"	
Verzorgings-, onderzoeks- en behandelingsmiddelen	5,9	8,5	(2,6)	7,4	(1,1)	(1,5)	
Terreinen en gebouwen	0,2	0,2	-	0,2	-	-	
Meubilair/bedden/huishoudelijk apparatuur	0,2	0,2	-	0,2	-	-	
Transportmiddelen	0,1	0,1	-	0,1	-	-	
Totaal	6,4	9,0	(2,6)	7,9	(1,1)	(1,5)	

Het bedrag ad ANG 1.4 miljoen minderkosten m.b.t. 'onderhoud en aanvulling duurzame activa en artikelen' in 2019 ten opzichte van 2018" is overwegend te verantwoorden vanwege de liquiditeitskrapte in 2019, met als gevolg dat het programma m.b.t. 'verzorgings-, onderzoeks- en behandelingsmiddelen' in 2019 niet volledig kon worden uitgevoerd.

Andere kosten:

De Stichting heeft over het jaar 2019 aan 'andere kosten' gerealiseerd een negatief bedrag van ad ANG 2.7 miljoen (2018: ANG 4.1 miljoen). Boven aangegeven realisatie in 2019 is ad ANG 6.9 miljoen minder dan het jaar 2018 en kan worden verklaard door:

- ANG 0.5 miljoen minder in 2018" ten opzichte van 2018 als gevolg van een lager aantal operationele dagen;
- ANG 6.3 miljoen minder in 2019 ten opzichte van 2018".

ANDERE KOSTEN (BEDRAGEN IN ANG X 1,000)						
	31-Dec-19	31-Dec-18	2019 vs 2018	2018"	2018 vs 2018" 46 dagen minder	2019 vs 2018"
Dotatie voorziening dubieuze debiteuren	(2,0)	3,3	(5,3)	2,9	(0,4)	(4,9)
Dotatie voorziening vorderingen en overlopende activa	0,7	0,3	0,4	0,3	-	0,4
Doorberekende lasten polikliniek	(1,1)	(1,5)	0,4	(1,3)	0,2	0,2
Overige doorberekende kosten	(0,1)	(0,1)	-	-	-	-
Dotatie voorziening voorraden	-	1,8	(1,8)	1,6	(0,2)	(1,6)
Overige kosten	(0,2)	0,3	(0,5)	0,2	0,1	(0,4)
Totaal	(2,7)	4,1	(6,9)	3,7	(0,5)	(6,3)

Het bedrag ad ANG 6.3 miljoen minder 'andere kosten' in 2019 ten opzichte van 2018" is overwegend te verantwoorden vanwege minder aan diverse dotaties aan voorzieningen (i) dubieuze debiteuren en (ii) voorziening voorraden, dit vanwege de discontinuering van het ziekenhuis van SEHOS in 2019.

1.6. BALANS, VERMOGENSPOSITIE

De vermogenspositie van de Stichting is als gevolg van het positieve resultaat in 2019 iets minder slecht geworden. Het totaal eigen vermogen van de Stichting bedraagt aan het einde van 2019, ANG 80.7 miljoen negatief (2018: ANG 91.2 miljoen negatief).

BALANS (BEDRAGEN IN MILJOENEN ANG)		
	31-Dec-19	31-Dec-18
ACTIVA		
Totaal vaste activa	4,3	9,7
Totaal vlottende activa	31,1	24,4
Liquide middelen	0,6	1,8
Totaal activa	36,0	35,9
PASSIVA		
Totaal eigen vermogen	(78,9)	(91,2)
Totaal vreemd vermogen lang	-	-
Totaal vreemd vermogen kort	114,9	127,1
Totaal passiva	36,0	35,9

Liquiditeitspositie van de Stichting:

Het werkkapitaal van de Stichting is in 2019 wederom negatief. Op basis van afspraken met de SVB heeft de Stichting tot 15 november 2019 haar verplichtingen jegens het consortium kunnen voldoen. Ook op basis van afspraken met SVB en de leveranciers van de Stichting is het mogelijk geweest om voor een groot gedeelte de zorg te garanderen. Echter in de 2e helft van het jaar 2019, zijn deze leveranciers stringenter geworden met hun incassobeleid. Als gevolg van de eerdergenoemde jaarlijkse ontoereikende zorgbudgetten, is de Stichting niet bij machte geweest om hieraan te kunnen voldoen, hetgeen geleid heeft tot onderbrekingen in onder meer de electieve operaties.

Solvabiliteitspositie van de Stichting:

Op basis van de eindbalans 2019, kan worden geconcludeerd dat de solvabiliteitspositie van de Stichting, als gevolg van de gerealiseerde slechte financiële resultaten in het verleden, volledig is uitgehold. De financiële weerbaarheid van de Stichting is nog zeer kritisch.

Vreemd vermogen kort:

Het totaal vreemd vermogen kort bedraagt aan het einde van het jaar 2019 ad ANG 114.9 miljoen (eind 2018: ANG 127.1 miljoen). Deze korte termijn verplichtingen van de Stichting zijn onder te verdelen in 3 categorieën.

1. Lening van APC
2. Verplichtingen aan het Land Curaçao
3. Overige korte termijn verplichtingen, waaronder crediteuren en verplichtingen aan SVB.

OVERZICHT VREEMD VERMOGEN KORTE TERMIJN (BEDRAGEN IN MILJOENEN ANG)		
	31-Dec-19	31-Dec-18
LENINGEN		
Lening van APC	5,6	14,8
VERPLICHTINGEN AAN LAND CURAÇAO		
Liquiditeitssteun EGC	11,5	11,5
Lening Land Curaçao	19,3	19,3
Additionele lening Land Curaçao in 2019	4,0	-
Te betalen loonbelasting	27,044	27,416
Te betalen AOV en AVBZ-premies	5,492	5,312
Totaal verplichtingen aan Land Curaçao	67,374	63,566
OVERIGE VERPLICHTINGEN		
Crediteuren	21,542	26,710
SVB	12,941	4,432
Overige verplichtingen	7,456	17,626
Totaal overige verplichtingen	41,939	48,768
Totaal schulden	114,925	127,146

Het overgrote gedeelte van deze verplichtingen is aan Land Curaçao. De oorzaak hiervan is te herleiden naar de ontoereikende jaarlijkse budgetten, waardoor de Stichting niet aan haar verplichtingen aan de overheid kon voldoen.

Vlottende activa:

De totale activa is aan het einde van het jaar 2019 ad ANG 36.0 miljoen (2018: ad ANG 35.9 miljoen). Uit solvabiliteitsoogpunt kan hierbij worden gesteld dat de totale waarde van de vaste, vlottende activa, liquide middelen en het negatief eigen vermogen is gefinancierd door de vreemd vermogen verschaffers voor lange en korte termijn. Deze vlottende activa van de Stichting zijn onder te verdelen in de volgende 4 categorieën.

1. Debiteuren
2. Vorderingen op het Land Curaçao
3. Vorderingen op CMC/SVB
4. Overige vorderingen

OVERZICHT VORDERINGEN (BEDRAGEN IN MILJOENEN ANG)		
	31-Dec-19	31-Dec-18
VORDERINGEN UIT HOOFDE VAN DEBITEUREN		
Debiteuren	1,8	5,9
VORDERINGEN OP LAND CURAÇAO		
RC Land inzake polikliniek	8,9	6,4
Te vorderen Land arts-assistenten	3,9	3,8
Totaal te vorderen Land Curaçao	12,8	10,2
TE VORDEREN CMC/SVB		
RC CMC/HNO	13,6	0,2
OVERIGE VORDERINGEN		
Diverse vorderingen	2,8	0,7
Totaal vorderingen	31,0	17,0

1.7. GOVERNANCE 2019

Conform de statuten heeft de Stichting als doelstelling (beknopt):

1. De exploitatie van een ziekenhuis en al wat daartoe wordt gerekend of te eniger tijd zal worden gerekend, in de ruimste zin des woord, met handhaving van het Katholieke karakter.
2. De Stichting tracht dit doel onder meer te bereiken door het doen verrichten van onderzoek, behandeling en verpleging van patiënten in de ruimste zin des woord en het doen verrichten van wetenschappelijk onderzoek, voor zover de belangen van de patiënten dit toelaten. Daarbij zal de Stichting de geestelijke verzorging, vereist volgens de eigen geloofsovertuiging van iedere patiënt, zo goed mogelijk waarborgen.
3. De Stichting beoogt niet het maken van winst.
4. De Stichting handhaaft het Katholieke karakter.
5. De Stichting streeft haar doelstellingen na, rekening houdend met het geheel van de maatschappelijke gezondheidszorg.
6. De Stichting bevordert het tot stand laten komen en zo goed mogelijk laten functioneren van een medische staf, die de Raad van Bestuur adviseert inzake medische beleidsaangelegenheden. Tevens zal de Stichting de samenwerking tussen allen, die in een door haar geëxploiteerd ziekenhuis of inrichting werkzaam zijn, bevorderen.

De Stichting kent als organen:

- De Raad van Bestuur
- De Raad van Toezicht

De Stichting wordt bestuurd door de Raad van Bestuur en wordt in en buiten rechte vertegenwoordigd door de Raad van Bestuur. De Raad van Toezicht bestaat uit minimaal 5 en maximaal 7 leden en heeft als taak het houden van toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur en op de algemene gang van zaken bij de Stichting. De Raad van Toezicht staat de Raad van Bestuur met raad en daad terzijde.

Het jaarverslag 2019 komt tot stand in het jaar 2020. In het jaar onder verslag bestond de Raad van Bestuur uit de volgende functies:

	Functie	Functionaris	Bijzonderheid
1	Voorzitter, Algemeen Directeur	A. Casperson	
2	Vicevoorzitter, Directeur Medische Zaken	F. Scheper	
3	Directeur Financieel Economische Zaken	E. Thode	
4	Secretaris.	S. Pendjol Klarenbeek	Tot 15 november 2019

De functies van (i) de Algemeen directeur, (ii) de directeur medische zaken en (iii) de directeur financieel economische zaken, betreffen allen statutaire functies. Het bestuur is tevens aangesterkt met een 'assistent to the board' belast met onder meer Human Resources en Facilitaire Zaken en (ii) een algemeen secretaris die onder meer belast is met juridische en algemene zaken van de Stichting.

Naast het dagelijks beheer van de Stichting, heeft het Bestuur in 2019 als taak meegekregen van de Raad van Toezicht:

1. Huidige patiëntenzorg (kwaliteit, veiligheid, toegankelijkheid en continuïteit) van het Sint Elisabeth Hospitaal borgen, door aandragen van oplossingen voor het huidig schuldenproblematiek en het financieel beheer van de Stichting, door enerzijds de inkomsten van de Stichting te vergroten en anderzijds efficiency maatregelen te realiseren.
2. Het hospitaal en diens personeel in de komende periode gereed maken voor een succesvolle transitie naar het Hospital Nobo Otrobanda (HNO).
3. Initiëring van nieuw beleid voor de Stichting na de overgang van het ziekenhuis naar HNO.

Planning & control cyclus:

Net als in het jaar 2018, was het jaar 2019 vanuit bestuurlijk perspectief een moeilijk jaar voor de Stichting. Het jarenlange tekort aan financiële middelen, heeft geleid tot een situatie van constante liquiditeitstekorten en achterstanden in de diverse competenties van het ziekenhuis. Ondanks deze moeilijke omstandigheden, is het in het verslagjaar, tevens noodzakelijk geweest om:

- (i) De kwaliteit en veiligheid van de geleverde zorg te borgen,
- (ii) Mee te werken aan de voorbereidingen voor het nieuw ziekenhuis en
- (iii) De belangen van de Stichting te borgen.

Om aan deze complexe bestuurlijke taak vorm te geven heeft het Bestuur naast de exploitatiebegroting 2019, een businessplan voor het jaar 2019 opgesteld, en deze ter vaststelling aangeboden aan de Raad van Toezicht van de Stichting. Alle werkzaamheden van het Bestuur zijn gerealiseerd op basis van deze beleidsdocumenten.

1.8. ZORGPRODUCTIE 2019

Conform het zorgproductierapport 2019 van de Stichting, heeft het ziekenhuis in het verslagjaar ad ANG 131.9 miljoen aan productie geleverd (2018: ANG 162.5 miljoen). Daarvan is een bedrag van ANG 110.8 miljoen pro forma aan verrichtingen geleverd aan de SVB-patiënten (2018: ANG 135.1 miljoen) en voor een bedrag van ANG 21.1 miljoen aan verrichtingen geleverd aan de particulier verzekerde patiënten (2018: ANG 27.4 miljoen). Conform dit zorgproductierapport is het totaal verschil tussen het jaar 2019 en 2018 ad ANG 30.6 miljoen minder in het verslagjaar dan in 2018.

<i>(BEDRAGEN IN ANG X 1,000)</i>									
	2019	2019	2019	2018	2018	2018	2019 - 2018	2019 - 2018	2019 - 2018
	SVB Pro forma	Particulier	Totaal	SVB Pro forma	Particulier	Totaal	SVB Pro forma	Particulier	Totaal
Diagnostisch	21,9	3,9	25,8	28,6	5,7	34,3	(6,7)	(1,9)	(8,6)
Therapeutisch	40,7	7,8	48,5	50,0	9,5	59,5	(9,4)	(1,7)	(11,1)
Verpleeggelden	23,3	4,6	27,9	27,7	7,1	34,8	(4,4)	(2,5)	(6,8)
Medicatie	18,1	3,2	21,3	19,2	3,4	22,6	(1,1)	(0,1)	(1,3)
Subtotaal	104,0	19,5	123,5	125,5	25,7	151,2	(21,6)	(6,2)	(27,8)
Med. Spec.	6,8	1,6	8,4	9,6	1,7	11,3	(2,7)	(0,1)	(2,8)
Totaal	110,8	21,1	131,9	135,1	27,4	162,5	(24,3)	(6,3)	(30,6)

Het verschil van ad ANG 20.3 miljoen tussen 2019 en 2018, is te verklaren als gevolg van de verhuizing van het ziekenhuis op 15 november 2019.

<i>(BEDRAGEN IN ANG X 1,000)</i>									
	2018"	2018"	2018"	2018	2018	2018	2018"-2018	2018"-2018	2018"-2018
	SVB Pro forma	Particulier	Totaal	SVB Pro forma	Particulier	Totaal	SVB Pro forma	Particulier	Totaal
Diagnostisch	25,1	5,0	30,0	28,7	5,7	34,4	(3,6)	(0,7)	(4,3)
Therapeutisch	43,7	8,3	52,1	50,0	9,6	59,6	(6,2)	(1,2)	(7,4)
Verpleeggelden	24,2	6,12	30,3	27,7	7,0	34,7	(3,5)	(0,8)	(4,3)
Medicatie	16,8	2,9	19,8	19,2	3,4	22,6	(2,4)	(0,4)	(2,8)
Subtotaal	109,8	22,5	132,3	125,6	25,7	151,3	(15,7)	(3,2)	(18,9)
Med. Spec.	8,4	1,5	9,9	9,5	1,7	11,2	(1,2)	(0,2)	(1,4)
Totaal	118,2	24,0	142,3	135,1	27,4	162,5	(16,9)	(3,429)	(20,3)

Voor het restant verschil tussen 2019 en 2018 ad ANG 10.3 miljoen wordt verwezen naar onderstaand overzicht:

(BEDRAGEN IN ANG X 1,000)

	2019	2019	2019	2018"	2018"	2018"	2019 - 2018"	2019 - 2018"	2019 - 2018"
	SVB Pro forma	Particulier	Totaal	SVB Pro forma	Particulier	Totaal	SVB Pro forma	Particulier	Totaal
Diagnostisch	21,9	3,9	25,8	25,0	5,0	30,0	(3,1)	(1,1)	(4,2)
Therapeutisch	40,7	7,8	48,6	43,7	8,3	52,0	(3,1)	(0,5)	(3,6)
Verpleeggelden	23,3	4,6	27,8	24,3	6,2	30,5	(0,9)	(1,6)	(2,5)
Medicatie	18,1	3,2	21,3	16,8	3,0	19,8	1,2	0,3	1,5
Subtotaal	104,0	19,5	123,5	109,8	22,5	132,3	(5,9)	(2,9)	(8,8)
Med. Spec.	6,8	1,6	8,4	8,4	1,5	8,4	(1,5)	-	(1,5)
Totaal	110,8	21,1	131,9	118,2	24,0	142,2	(7,4)	(2,9)	(10,3)

Vanwege de liquiditeitsproblemen in de 2e helft van 2019 en ook de afbouw van de ziekenhuisactiviteiten t.b.v. de verhuizing:

- Ad ANG 7.4 miljoen minder aan zorgproductie voor de SVB-patiënten in 2019 ten opzichte van 2018";
- Ad ANG 2.9 miljoen minder aan zorgproductie aan de particulier verzekerde patiënten in 2019 ten opzichte van 2018.

1.9. DE TOEKOMST VAN DE STICHTING

Na een intensieve voorbereiding is per 15 november 2019 het personeel en de patiëntenzorg overgedragen aan Curaçao Medical Centrum (CMC). De laatste maanden van SEHOS als ziekenhuis was een moeilijke periode, aangezien het ziekenhuis te kampen had met verkrapte liquide middelen, waardoor een 'full fledged' patiëntenzorg niet mogelijk was.

Met de overgang van het ziekenhuis naar CMC, komt het hele gebouwencomplex van de Stichting leeg te staan, reden waarom er onderzocht is welke nieuwe functies het gebouwencomplex in de toekomst moet krijgen.

Project Sint Elisabeth District:

De Stichting betreft een organisatie die het vertrouwen van grote en sterke krachten kan uitstralen op de gemeenschap. Dit vertrouwen vloeit voort en wordt gevoed uit de diepe bron van menselijke goedheid en geloof. Rekening houdend met deze elementen van bestaan van de Stichting, heeft het Bestuur in 2018 een visiedocument voor de herbestemming van het vastgoed laten maken, in welke document de mogelijkheden zijn aangegeven tot de omwenteling van ziekenhuis naar een levendig stadsdeel. Er is gekeken naar de ruimtelijke mogelijkheden van de gebouwen en de omliggende open ruimtes. Er is ook gekeken naar het soort van gebruik van deze gebouwen, zodat een logische relatie ontstaat met de omgeving. Het gaat om een gebied die men zal gaan herkennen als het Sint Elisabeth District waar de mens graag wil komen en verblijven.

Aan het begin van het jaar 2020, heeft de Raad van Bestuur een businessplan opgemaakt en vastgesteld door de Raad van Toezicht van de Stichting, waarin de richting wordt gegeven aan alle activiteiten m.b.t. dit voornemen, zodat de activiteiten van de Stichting in 2020 voor alle stakeholders eenduidig zijn.

Visie:

De Stichting is een 'non for profit' ondernemende organisatie en heeft de ambitie om oplossingen aan te dragen voor het leeggekomen vastgoed van de Stichting.

De Stichting koestert deze ambitie vanwege haar maatschappelijke plicht, en ook vanwege de jarenlange geschiedenis van de organisatie en de alles omvattende missie van de Katholieke clerus van weleer 'alles voor allen'.

Missie:

Het ter beschikking stellen van het vastgoed van de Stichting, aan de burger en de gemeenschap, door deze te restaureren en herbestemmen, waarbij de religieuze en historische elementen van het vastgoed als cultureel erfgoed behouden blijven zodat de verhalen van de historie van de Stichting met de navolgende generaties gedeeld kan worden. Deze historische elementen van het vastgoed worden geacht een verrijking te zijn voor de burger en te voorzien in een behoefte aan historische kennis en identiteit.

Jaar 2020, jaar van voorbereiding:

In het jaar 2020 is het nu zaak dat de diverse acties m.b.t. de voorbereiding van het project, de financiering, de organisatie van het proces en de toekomstige beheersorganisatie moeten worden opgezet en ingericht. Voorafgaand hieraan is het tevens zaak dat de financiële positie van de Stichting moet worden geherstructureerd, zodat de basis voor dit project een gezonde is.

Schuldenproblematiek:

Hier wordt verwezen naar paragraaf 1.6 van dit verslag, waarin de vermogenspositie van de Stichting aan het einde van 2019 wordt uitgelegd. De korte termijnschulden van de Stichting per 31 december 2019 bedragen ANG 114.9 en de vorderingen van de Stichting bedragen totaal ad ANG 31.1 miljoen.

#	Categorie korte termijnschulden Bedragen in miljoenen ANG	31 dec 2019
1	Lening van APC	5,6
2	Verplichtingen aan het Land Curaçao	67,4
3	Verplichtingen aan SVB	12,9
4	Crediteuren	21,5
5	Overige korte termijn verplichtingen	7,5
	Totaal	114,9

#	Categorie korte termijnschulden Bedragen in miljoenen ANG	31 dec 2019
1	Debiteuren	1,8
2	Vorderingen op het Land Curaçao	12,9
3	Vorderingen op CMC/SVB	13,6
4	Overige vorderingen	2,8
5	Liquide middelen	0,6
	Totaal	31,7

Het werkkapitaal is in dit verband negatief, zijnde ANG 83.8 miljoen.

Relevante documentatie:

De ons voorgestane oplossingsrichtingen dienen geplaatst te worden in de institutionele context van de Stichting en de gemaakte afspraken in het verleden.

1. Memorandum of Understanding (MoU) tussen Land Curaçao, SONA en SEHOS van 20 september 2013;
2. Brief van secretaris-generaal aan Minister van Financiën c.a. van 20 september 2013 (ref.: 2013/05315) aangaande de MoU tussen Land Curaçao, SONA en SEHOS;
3. Brief van Minister van Economische Ontwikkeling aan SEHOS van 27 augustus 2019 (ref.: 2019/028060) aangaande beoordeling verzoek SEHOS 2019 tariefaanpassing particulier verzekerden;
4. Brief van SEHOS aan Minister van Financiën van 11 november 2019 (ref. RvB.C.19/174) aangaande afspraken in het kader van financiën SEHOS.

Ad 1: Memorandum of Understanding van 20 September 2013:

Op 20 september 2013 hebben de partijen (i) Land Curaçao, (ii) SONA en (iii) SEHOS een Memorandum of Understanding (MoU) getekend, waarin een 23-tal punten zijn overeengekomen. Als punt 9, is overeengekomen dat de basisstructuur van de toekomstige beheersorganisatie wordt beschreven als een nader in te vullen combinatie van een vastgoed-entiteit en een exploitatie-entiteit waarbij op dat moment vaststond dat SEHOS aan het einde van de transitieperiode als exploitatie-entiteit zal fungeren.

Intensief overleg met Land Curaçao in 2017 en 2018, heeft geleerd dat tijdens de Overheid, vanwege diverse voortschrijdende inzichten, niet meer voornemens was om dit overeengekomen punt in de MoU ten opzichte van SEHOS na te komen. Hoewel SEHOS overtuigd is van haar juridische positie ten overstaan van de Overheid – hetgeen door het Gerecht in Eerste Aanleg is bevestigd bij vonnis in kort geding d.d. 24 oktober 2019 (CUR 201903887) overwegende dat naar het voorlopig oordeel van het Gerecht partijen nog steeds gebonden zijn aan de MOU (r.o. 4.4) - heeft het Bestuur van de Stichting het als haar primaire verantwoordelijkheid geacht om eerstens de overige belangen van de Stichting te borgen. Deze belangen betreffen in eerste instantie het borgen van de solvabiliteit van de Stichting aan het einde van de transitie en aansluitend het borgen van het belang van de Stichting ten aanzien van de realisatie van het project sint Elisabeth District.

Vorenstaande beleidsvoornemen van het bestuur van SEHOS zijn gecommuniceerd met de Overheid in 2018 (begin 2019), waarbij de partijen momenteel conform artikel 11 van deze MoU samenwerken om tot een schuldsanering van SEHOS te komen aan het einde van de transitieperiode.

NOOT:

Artikel 11 van de MoU:

De schuldsanering van het SEHOS vormt een onderdeel van een integrale oplossing waarbij de navolgende uitgangspunten zullen worden gehanteerd:

- *De problematiek van de netto restschuld aan het einde van de transitieperiode zal in onderling overleg tussen SEHOS en het Land nader worden uitgewerkt;*
- *De netto restschuld van SEHOS zal in principe worden afgelost uit de exploitatie van SEHOS;*
- *De netto restschuld die als dan uiteindelijk overblijft na herfinanciering en/of kwijtscheldingen komt voor rekening van het Land waarbij aangaande de aflossingsvoorwaarden tussen Land en SEHOS nadere regelingen zullen worden getroffen.*

Artikel 12 van de MoU:

De schuld van SEHOS aan het Land, bestaande uit loonbelasting en een lening door het Land, in het kader van het gestelde onder artikel 11 hiervoor, zal worden kwijtgescholden. De loonbelasting zal bij de realisatie van de totale financiering als bedoeld in artikel 7 hiervoor, worden kwijtgescholden. De lening zal aan het einde van de transitieperiode worden kwijtgescholden.

Artikel 13 van de MoU:

De exploitatie van het huidige ziekenhuis (SEHOS) budget gefinancierd dient te worden met ingang van 1 januari 2014. Het Land onderschrijft dat dit budget jaarlijks geïndexeerd dient te worden. De exploitatie van het nieuwe ziekenhuis wordt eveneens budget gefinancierd.

Vanaf oktober 2014 is de exploitatie van SEHOS gefinancierd door jaarlijkse zorgbudgetten. Deze zorgbudgetten zijn jaarlijks ondermaats gerealiseerd, hebben geen rekening gehouden met de voortschrijdende ontwikkelingen in de zorg. Pas in 2018 heeft de minister van GMN met terugwerkende kracht de zorgbudgetten vanaf 2016 aangepast, echter deze aanpassingen waren nog steeds niet toereikend, waardoor het (i) niet mogelijk is gebleken om conform artikel 11 van deze MoU de netto restschuld van SEHOS weg te werken en (ii) de stelselmatige indexering van de tarieven achterwege is gebleven.

Ad 2: Brief van secretaris-generaal aan Minister van Financiën c.a. van 20 september 2013 (ref.: 2013/05315) over de MoU tussen Land Curaçao, SONA en SEHOS;

Boven aangegeven brief van de secretaris-generaal (SG) aan de Minister van Financiën, betreft zijn advies, argumentatie en uitgangspunten met betrekking tot de MoU tussen de partijen. In deze brief geeft de SG Financiën onder meer aan dat:

- a. In de beheersovereenkomst tussen USONA en de overheid van juni 2011 is overeengekomen dat er een saneringsfonds zou komen gericht op het wegwerken van het negatief vermogen van SEHOS;
- b. Eerder verstrekte voorschotten ad ANG 11.5 miljoen zullen worden kwijtgescholden aan het einde van de transitieperiode;
- c. De overheid zou eventueel ook een mogelijke restschuld van SEHOS dienen te saneren, en dat dit betaald kan worden uit de exploitatie van het SEHOS;
- d. De eventuele restschuld van SEHOS kan tevens gesaneerd worden door nieuwe andersoortige ontwikkelingen die op de terreinen van SEHOS naar alle waarschijnlijkheid zullen worden ontwikkeld, waardoor niet verwacht wordt dat dit zal leiden tot een aanvullende last voor de overheid.

Ervan uitgaande dat SEHOS belast zou worden met de exploitatie van het nieuwe ziekenhuis, gaat de onderliggende documentatie van dit advies er van uit dat de begin vermogenspositie van de Hospitaal Nobo, (na sanering van SEHOS) met de bepaalde schulden van SEHOS (in totaal ANG 37.3 miljoen) een start zal maken. Het vorenstaande is niet geschied, dit vanwege de beleidsombuiging van de overheid vanaf 2017, waarbij bepaald is dat SEHOS niet de exploitant het nieuw ziekenhuis zal worden.

NOOT:

Uitgangspunten en gevolgen van niet voldoen aan deze uitgangspunten van de MoU:

- *Het nieuw ziekenhuis zou van start gaan begin 2017, echter dit is pas per 15 november 2019 een feit geworden.*
- *De MOU ging ervan uit dat de overheid ANG 27 miljoen zou saneren.*
- *De exploitatiebudgetten van SEHOS zijn vanaf 2013 tot en met 2019 structureel ontoereikend geweest, met als gevolg dat SEHOS telkens (i) additioneel geld moest lenen en (ii) van additioneel leverancierskrediet gebruik moest maken om de continuïteit van de zorg te kunnen garanderen.*

Ad 3. Brief van Minister van Economische Ontwikkeling aan SEHOS van 27 augustus 2019 (ref.: 2019/028060) aangaande beoordeling verzoek SEHOS 2019 tariefaanpassing particulier verzekerden;

In april 2019 heeft SEHOS aan de Minister van Economische Ontwikkeling verzocht voor een tariefsaanpassing voor verrichtingen ten behoeve van patiënten die particulier zijn verzekerd. In augustus 2019 heeft de overheid negatief beslist op dit verzoek van SEHOS, ondanks het feit dat deze particuliere tarieven voor het laatst in 2009 zijn aangepast.

Volgens de beschikking van de Minister van Economische Ontwikkeling, zijn er reeds voorzieningen getroffen voor de financiële situatie van het SEHOS aan het einde van haar bestaan als ziekenhuisvoorziening, waardoor de verzochte tariefsaanpassing niet opportuun is.

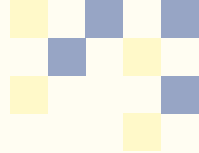
De Minister van Economische ontwikkeling verwijst hierbij tevens naar de MoU van 20 september 2013 tussen Land Curacao, SONA en SEHOS, waar in de artikelen 11 en 12 reeds afspraken zijn gemaakt tussen de partijen over onder meer de netto-restschuld van SEHOS aan het einde van de transitieperiode.

Ad 4: Brief van SEHOS aan Minister van Financiën van 11 november 2019 (ref. RvB.C.19/174) aangaande afspraken in het kader van financiën SEHOS;

In het kader van de MoU van 20 september 2013, waarin onder meer in artikel 11 is overeengekomen dat nader regelingen m.b.t. de schuldsanering van SEHOS zullen worden getroffen, heeft begin november 2019 overleg plaatsgevonden tussen een delegatie van de Raad van Ministers, de Bisschop van Willemstad en een delegatie van het Bestuur van SEHOS.

Hierbij heeft SEHOS twee mogelijke bijdragen aan de oplossing voor de schuldenproblematiek van de Stichting aan de overheid in overweging gegeven, waarbij de partijen hierover afspraken hebben gemaakt. Deze zijn:

- a. Budgetbeschikking 2019 te laten doorlopen t/m december 2019, hoewel de verhuizing gepland stond voor 15 november 2019.
- b. Cash storting ad ANG 11 miljoen (eventueel in termijnen);

Voor wat betreft punt 'a' heeft de overheid aan SEHOS naderhand geïnformeerd dat gelet op de aard van de beschikking van het zorgbudget voor het jaar 2019 aan SEHOS, dit niet mogelijk is, aangezien deze beschikking voor het kalenderjaar bedoeld is. Gelet op het feit dat vanaf 15 november 2019, SEHOS geen zorg meer verleend, dient het zorgbudget voor het jaar 2019, tevens naar rato te worden aangepast.

Met betrekking tot punt 'b' heeft de overheid in december 2019 een aanvang gemaakt met de uitvoering van deze oplossingsrichting door ad ANG 4 miljoen aan de Stichting te voldoen. In maart 2020 is wederom ANG 2 miljoen overgemaakt. Bij de publicatie van dit verslag resteert nog ANG 5 miljoen te ontvangen van de overheid.

Deze bevoorschotting van de Stichting was gericht opdat de Stichting aan haar korte termijn verplichtingen kon voldoen, waarbij de partijen meer tijdsruimte krijgen om de restschuld problematiek van de Stichting uit te werken, waarbij alle relevante data en informatie, gewijzigde omstandigheden etc. hieraan ten grondslag kunnen worden gelegd. Met betrekking tot dit punt is de overheid tevens geïnformeerd dat SEHOS op dat moment alsnog ad ANG 12.04 miljoen te vorderen heeft van de overheid, uit hoofde van (i) het beheer van de poli en (ii) dekking kosten arts-assistenten (thans bedraagt deze schuld van de overheid aan SEHOS ANG 12.8 miljoen).

Oplossing Schuldenproblematiek:

De aan te dragen oplossingen voor de schuldenproblematiek van de Stichting zal per categorie 'korte termijnschulden' worden uitgewerkt.

Ad 1: Lening van APC ad ANG 5.61 miljoen:

Per 31 december 2019 is de Stichting nog ANG 5.61 miljoen schuldig aan APC. Gedurende de looptijd van deze lening, heeft SEHOS altijd zorg gedragen dat periodiek voldaan wordt aan de aflossing- en interestverplichtingen van deze lening aan het Fonds. Overleg met het Fonds hoe verder na 15 november 2019 heeft geleerd dat het Fonds serieuze interesse heeft om samen met de Stichting te participeren in het Sint Elisabeth District project. Zonder dat hierbij op dit moment enige concrete toezegging van het Fonds voor handen is, gaat oplossingsrichting 1 ervan uit dat de partijen een acceptabele en werkbare oplossing vinden voor deze vordering van APC op SEHOS in de vorm van een andersoortig rentedragend vermogen voor een langere termijn.

Ad 2: Verplichtingen aan het Land Curaçao:

Voor wat betreft de verplichtingen van SEHOS aan het Land Curaçao zijn diverse acties noodzakelijk om dit onderdeel van het schuldprobleem op te lossen. Het gaat in dit verband om:

1. Op basis van het advies m.b.t. MoU 20 september 2013 (ref. 2013/056315), 2e en 3etranch bisdom akkoord alsnog ontvangen in 2020 (ANG 7 miljoen);
2. Op basis van de MoU 20 september 2013 (ref. 2013/056315), dient de lening (ANG 11,50 miljoen) van het Land aan SEHOS als oninbaar te worden geleden;
3. Op basis van de MoU 20 september 2013 (ref. 2013/056315) dienen de budgetbeschikkingen te worden aangepast (verhoging van in totaal ANG 32,83 miljoen). Als gevolg van een eventuele afspraak ter zake tussen de overheid en SEHOS, zullen de door SEHOS geëntameerde rechtszaken tegen de budgetbeschikkingen 2016 t/m 2019 worden stopgezet;
4. Verrekenen vorderingen SEHOS op Land Curaçao terzake de exploitatie van Poli Nobo en budget arts-assistenten (ANG 12,80 miljoen);
5. Verrekenen restvordering SEHOS op SVB met Land Curaçao (ANG 5.02 miljoen);
6. Op basis van en in lijn met het advies m.b.t. MoU 20 september 2013 (ref. 2013/056315), dient de eventuele restschuld van SEHOS aan Land Curaçao te worden gesaneerd door nieuwe andersoortige ontwikkelingen die op de terreinen van SEHOS naar alle waarschijnlijkheid zullen worden ontwikkeld, waardoor niet verwacht wordt dat dit zal leiden tot een aanvullende last voor de overheid. Hierbij kan gedacht worden aan vervolgsafspraken over het beheer door SEHOS van de gebouwen van (i) de poli waarvoor er reeds een beheersovereenkomst bestaat en (ii) afspraken over het st. Thomas college.

Ad 3: Verplichtingen aan SVB:

Voor wat betreft de verplichtingen van SEHOS aan SVB ad ANG 12.94 miljoen, zijn in 2020 afspraken gemaakt tussen CMC, SVB en SEHOS, voor wat betreft de vergoeding van de inventaris en overige activa die CMC bij de verhuizing van SEHOS heeft overgenomen. Het betreft een totaalbedrag ad ANG 12.9 miljoen. Hierover is een tripartite overeenkomst tussen partijen gesloten en in 2020 administratief afgehandeld.

Hoewel inmiddels voorzien in de boekhouding van SEHOS, heeft SEHOS nog steeds een vordering op SVB openstaan ad ANG 4.4 miljoen over de 'fee for service' (prebudget periode voor 1 oktober 2014) voor de gerealiseerde verrichtingen voor patiënten verzekerd door de SVB voor oktober 2014. SEHOS heeft diverse keren de SVB hierover aangemaand, echter telkens zonder succes voor de betaalbaarstelling hiervan.

Op basis van het advies met betrekking tot de MoU van 20 september 2013 (ref. 2013/056315) zal deze oplossingsrichting het daarnaartoe leiden opdat deze vordering met gesloten beurs alsnog door SVB aan SEHOS betaalbaar wordt gesteld. Eventuele restvordering op SVB door SEHOS, kan tevens met gesloten beurs worden verrekend met de restschuld van SEHOS aan de overheid.

AD 4 en 5: Crediteuren en overige korte termijn verplichtingen:

Voor wat betreft de aflossing van de crediteuren en de overige korte termijn verplichtingen gaat de oplossingsrichting van SEHOS ervanuit dat verschillende cash inkomsten hiervoor noodzakelijk zijn. Deze cash inkomsten zijn:

1. Ontvangst van de 2e en 3e tranche bisdom akkoord in 2020;
2. Hoewel de volledige debiteuren vorderingen zijn voorzien, is het nog mogelijk om middels stringente incasso, cash inkomsten te genereren;
3. Ervaring in 2020 leert dat leveranciers 'willing' zijn om kortingen te geven bij bepaalde betalingsafspraken;
4. Ervaring in 2020 leert dat grote crediteuren 'willing' zijn om betalingsafspraken over meerdere jaren met SEHOS overeen te komen (3 à 4 jaren);
5. Restschuld aan crediteuren en overige korte termijn verplichtingen aflossen op basis van inkomsten 2020 en 2021 voortvloeiende uit andersoortige ontwikkelingen die op de terreinen van SEHOS. Hierbij kan gedacht worden aan afspraken over het beheer door SEHOS van de gebouwen van (i) de poli en (ii) de st. Thomas college.

1.10. VERLOOP PERSONEEL IN 2019

Het totaal aantal personeelsleden aan het begin van 2019 was 1,190 (inclusief arts-assistenten). 2019 was een bijzondere jaar, aangezien na 15 november 2019, alleen 6 personeelsleden in dienst van de Stichting waren gebleven, waarvan 3 personeelsleden inmiddels ook uit dienst zijn in 2020.

De Raad van Bestuur betuigt haar erkentelijkheid aan alle personeelsleden voor hun bijdrage gedurende het verslagjaar.

Raad van Bestuur
15 jul 2020

2. Verslag Raad van Toezicht

REGLEMENT

De Stichting Sint Elisabeth Hospitaal ('het Hospitaal') kent een Reglement voor de Raad van Toezicht ('de Raad'), waarin de taken en verantwoordelijkheden van de Raad zijn vastgelegd. De statuten van het Hospitaal en dit Reglement geven inhoud aan het toezicht op en de samenwerking met de Raad van Bestuur, evenals op het functioneren van de Raad zelf.

SAMENSTELLING

De Raad bestaat uit een door haar te bepalen aantal leden van tenminste 5 en ten hoogste 7 natuurlijke personen. Voor de leden van de Raad is een generiek profielschets opgesteld waar de leden van de Raad aan moeten voldoen.

De leden van de Raad hebben geen zakelijke binding met het Hospitaal, ontvangen geen honorarium en worden enkel vergoed voor maandelijkse onkosten voor een vast bedrag per maand variërend van ANG 1.000 tot ANG 1.500. De leden van de Raad zijn afkomstig uit verschillende maatschappelijke sectoren en hebben geen nevenfuncties die conflicterend zijn met hun positie in de Raad van Toezicht.

Ultimo 2019 is de samenstelling van de Raad als volgt:

Naam	Functie	Datum (her)benoeming	Eerstvolgende datum van aftreden	Herbenoembaar na huidige termijn ¹ voor
Dhr. R.M. Candelaria	Lid Voorzitter	1 oktober 2017	1 oktober 2021	1 termijn
Dhr. J.S. Salari	Lid Vicevoorzitter	1 februari 2017	1 februari 2021	1 termijn
Mw. L.M. Douglas	Lid Secretaris	31 juli 2016	31 juli 2020	Niet herbenoembaar
Dhr. E.D.Th. van der Hoeven	Lid	16 december 2017	15 december 2021	Niet herbenoembaar
Dhr. P. Fontilus	Lid	1 oktober 2017	1 oktober 2021	1 termijn
Dhr. A.G. Romero	Lid	1 augustus 2018	1 augustus 2022	1 termijn

1 termijn bestaat uit een periode van 4 jaren. In de samenstelling van de Raad hebben zich gedurende 2019 geen veranderingen voorgedaan.

COMMISSIES:

De Raad kende in 2019 de volgende commissie:

- De Financiële Commissie

De Financiële Commissie heeft haar advies uitgebracht aan de volledige Raad van Toezicht.

VERGADERINGEN EN BESLUITEN:

Om te kunnen voldoen aan haar toezichhoudende taken, dient de Raad in ieder geval periodiek tijdig en volledig geïnformeerd te worden over de realisatie van de doelstellingen, eventuele risico's verbonden aan de activiteiten, de financiële verslaglegging, de kwaliteit en veiligheid van zorg, de naleving van wet en regelgeving, de verhouding met de belanghebbenden en het op adequate wijze uitvoering geven aan de maatschappelijke doelstellingen en verantwoordelijkheden van de organisatie.

De informatievoorziening aan de Raad van Toezicht was gedurende het verslagjaar nog niet geheel optimaal, maar is gedurende het jaar verder sterk verbeterd. In 2019 heeft de Raad van Bestuur verder gewerkt aan de optimalisering van de informatievoorziening, waarbij met name op de tijdigheid van zowel Begroting als Jaarrekening is gefocust. Deze doelstelling is in 2019 gerealiseerd door onder meer het tijdig uitbrengen van het jaarverslag 2018 en het tijdig vaststellen van de begroting 2019.

In 2019 heeft de Raad van Toezicht conform de opgestelde jaarplanning maandelijks vergaderd in aanwezigheid van de Raad van Bestuur. Daarbij is de focus gericht geweest op de transitie van het Hospitaal naar het HNO, de toepassing van de Memorandum of Understanding van 20 september 2013 (MOU), de voortdurende précaire financiële situatie en de door de Raad van Bestuur vastgestelde visie en beleidsplannen. De onzekerheden met betrekking tot de openstelling van en transitie naar Hospital Nobo Otrobanda, alsmede de grote financiële beperkingen bij de normale bedrijfsvoering hebben op elke vergadering een prominente plaats op de agenda ingeruimd gekregen.

Eveneens heeft de RvT acte de présence gegeven bij diverse openbare gebeurtenissen het Hospitaal betreffend, waaronder de dag van de verpleging en de afscheid mis die in november 2019, enkele dagen voordat de feitelijke transitie naar Curaçao Medical Centre (CMC), heeft plaats gevonden.

Dit verslag van de RvT van de Stichting Sint Elisabeth Hospitaal (SEHOS) is het laatste verslag over het toezicht op de ziekenhuisfunctie van het Hospitaal. Na 164 jaar (in dit Jaarverslag is daar meer over te lezen), is de ziekenhuisfunctie opgehouden te bestaan, echter de Stichting SEHOS is daarentegen springlevend en vol plannen voor de toekomst van het SEHOS-complex.

In dat kader is in november 2019 een belangrijke bijeenkomst geweest onder leiding van Mgr. Secco, in aanwezigheid van leden van de Raad van Ministers van het Land Curaçao, de RvB en de RvT. Hierbij zijn duidelijke afspraken overeengekomen om uitvoering te geven aan de MoU van 2013. Met name is hierbij met betrekking tot de vereffening van de (rest)schuldenlast van SEHOS in samenspraak met de overheid, handen en voeten gegeven.

De focus gedurende 2019 was verder vooral gericht op de budgetbesprekingen met de SVB, de zorg en met name de patiëntveiligheid in relatie met de beheersing van de middelen.

Gedurende 2019 zijn voortdurend met de betrokken bewindspersonen besprekingen gevoerd over de financiering, rekening houdende met de transitieafspraken en de budgetfinanciering. Deze besprekingen in 2019 zijn namens de overheid deels gevoerd door de Ministeriele Regisseur en Toezichthouder (MRT), maar ook met de betrokken minister en de SVB. Voor verdere details hierover wordt verwezen naar het Jaarverslag 2019.

Gedurende het verslagjaar heeft de Raad van Toezicht diverse keren ook in besloten kring vergaderd voorafgaand aan de formele vergaderingen met de RvB, als ook een aantal keren omdat de situatie dit vereiste.

In deze vergaderingen werd over verschillende relevante onderwerpen gesproken, waaronder de samenstelling van de Raad van Bestuur, de financiële situatie, de informatievoorziening, het overleg met de MRT, Minister GMN en de uitvoering van de met de overheid afgesproken MOU 2013, de wijziging van de externe accountant in verband met het vertrek van dit kantoor tijdens de afronding van de audit van 2017.

In het kader van het toezicht, de informatieoverdracht en de snelheid waarmede ontwikkelingen zich voordoen heeft de voorzitter van de RvT tweewekelijks een overleg met de voorzitter van de RvB en wordt naar aanleiding hiervan een gespreksverslag van de voorzitter RvT gedeeld met alle leden van de Raad en de voorzitter van de RvB. Dit document is, zoals alle memo's en beleidsstukken, mede input voor de risicoanalyse van de RvT.

Raad van Toezicht
15 Juli 2020

Jaarrekening |

3. Balans per 31 december 2019

ACTIVA

(voor resultaatbestemming)

		31 dec 2019		31 dec 2018
	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)
<i>Vaste activa</i>				
Immateriële vaste activa (1)	211		339	
Materiële vaste activa (2)	3.795		9.126	
Financiële vaste activa (3)	263		263	
		4.269		9.727
<i>Vlottende activa</i>				
Vorraden (4)	-		7.034	
<i>Vorderingen (5)</i>				
Debiteuren	1.873		5.999	
Overlopende activa en overige vorderingen op korte termijn	29.220		11.438	
		31.093		24.471
Liquide middelen (6)		661		1.750
Totaal		36.023		35.948

PASSIVA

(na voorstel resultaatbestemming)

		31 dec 2019		31 dec 2018
	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)
<i>Eigen vermogen</i>				
Stichtingskapitaal	250		250	
Geaccumuleerde tekorten	- 91.448		- 92.510	
Onverdeeld resultaat (7)	12.296		1.062	
		- 78.902		- 91.198
Kortlopende schulden (8)		114.925		127.146
Totaal		36.023		35.948

4. Staat van baten en lasten 2019

	2019		2018	
	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)
Gebudgetteerde zorgprestaties	122.525		138.000	
Overige opbrengsten	10		413	
Getarifeerde zorgprestaties	21.418		26.374	
Diverse baten	6.473		296	
Totaal baten (9)		150.426		165.083
Personeelskosten (10)	81.082		90.281	
Afschrijvingen (11)	5.010		4.608	
Overige bedrijfskosten (12)	50.965		67.992	
Som der lasten		137.057		162.880
Bedrijfsresultaat		13.369		2.203
Rentelasten lasten (13)	- 1.073		- 1.141	
Financiële lasten		- 1.073		- 1.141
Exploitatieresultaat		12.296		1.062

5. Kasstroomoverzicht over 2019

	2019	2018
	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)
Exploitatieresultaat boekjaar	13.369	2.203
Aanpassing voor afschrijvingen	5.010	4.607
Mutatie van voorzieningen	-	- 5.663
Mutatie van debiteuren	4.126	2.212
Mutatie van overige vorderingen	- 17.782	- 5.212
Mutatie van voorraden	7.034	- 1.538
Mutatie van crediteuren	- 5.168	- 5.630
Mutatie van overige kortlopende schulden	- 1.853	13.499
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	4.736	4.478
Koersverschillen	-	- 19
Betaalde interest	- 1.073	- 1.122
Kasstroom uit operationele activiteiten	3.663	3.337
Investerings in immateriële vaste activa	-	- 4
Investerings in materiële vaste activa	- 1.052	- 2.364
Desinvesterings in materiële vaste activa	1.500	-
Resultaat deelneming	-	62
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	448	- 2.306
Ontvangsten leningen	4.361	11.507
Aflossing van leningen	- 9.561	- 11.064
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	- 5.200	443
Mutatie in liquide middelen	- 1.089	1.474
Stand liquide middelen per 1 januari	1.750	276
Stand liquide middelen per 31 december	661	1.750

6. Algemene toelichting

Belangrijkste activiteiten

Het Hospitaal is begonnen op 3 december 1855 in een Gasthuis in Otrobanda, aan de IJzerstraat, bekend als het Gasthuis op de Klip. In 1857 werd de eerste vleugel neergezet op de huidige locatie van het Hospitaal, wat is uitgegroeid tot een complex van gebouwen van Sint Elisabeth Hospitaal. Het Hospitaal is diverse keren van naam veranderd en op 6 augustus 1973 werd Stichting Sint Elisabeth Hospitaal (het Sint Elisabeth Hospitaal) opgericht.

Locatie feitelijke activiteiten

Stichting Sint Elisabeth Hospitaal (SEHOS) is statutair (en feitelijk) gevestigd op Curaçao, op het adres Breedestraat (O) 193 en is geregistreerd onder KVK nummer 108914.

De voornaamste activiteiten van het Sint Elisabeth Hospitaal bestaan uit het functioneren als een kwalitatief hoogwaardig ziekenhuis waarbij patiënten op hun ziekten worden gediagnosticeerd en medisch en verpleegkundig (basiszorg) worden behandeld.

Beheeractiviteiten Polikliniek

Door het Sint Elisabeth Hospitaal wordt het beheer gevoerd over de Polikliniek. De Polikliniek is eigendom van het Land Curaçao dat het beheer heeft opgedragen aan het Sint Elisabeth Hospitaal. Het beheer wordt voor rekening en risico van het Land Curaçao gevoerd, op basis van een samenwerkingsovereenkomst tussen (Eilandgebied) Curaçao en het Sint Elisabeth Hospitaal, gedateerd 30 januari 1995.

De Polikliniek beschikt niet over eigen financiële middelen. De kosten worden nagenoeg geheel door het Sint Elisabeth Hospitaal betaald, dat hiervoor van het Land voorschotten ontvangt. Het exploitatietekort, zoals opgenomen in het jaarlijks financieel overzicht van de Polikliniek, wordt door het Land gedragen. Indirecte kosten van de Polikliniek worden met behulp van verdeelsleutels toegerekend aan de Polikliniek en het Hospitaal. Deze verdeelsleutels zijn in 1986 in overleg met het toenmalige Eilandaccountantsbureau bepaald en zijn sindsdien niet meer herzien.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2019, dat is geëindigd op 31 december.

7. Grondslagen voor financiële verslaggeving

ALGEMEEN

Algemene grondslagen

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening 2019 is opgesteld conform de regels van het Burgerlijk Wetboek Curaçao onder toepassing van de Nederlandse verslaggevingsrichtlijnen, rekening houdend met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 655 (Zorginstellingen) voor zover die bij het Sint Elisabeth Hospitaal van toepassing zijn en niet tegenstrijdig zijn met lokale van toepassing zijnde wet en regelgeving.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Omstandigheden

Door de jarenlange exploitatietekorten als gevolg van inadequate financiering van de zorg heeft de stichting een fors negatief eigen vermogen opgebouwd. Verder is het ziekenhuisbedrijf per 15 november 2019 overgedragen aan het Curaçao Medical Center (CMC). Sinds die datum heeft SEHOS geen budgetbetalingen ontvangen van SVB.

Zoals in het verslag van de Raad van Bestuur is aangegeven is de continuïteit van de stichting geborgd op basis van 2 uitgangspunten:

- Het project van Sint Elisabeth District dat zal zorgen voor een nieuwe bestemming van het vastgoed van SEHOS, waardoor er naar de toekomst toe een nieuwe inkomstenbron ontstaat voor de stichting.
- Oplossing van de schuldenproblematiek van de stichting op basis van de met de overheid gemaakte afspraken. Deze afspraken zijn in diverse documentatie vastgelegd zoals is aangegeven in het verslag van de Raad van Bestuur. De oplossingsrichtingen zullen leiden tot oplossing van het negatief eigen vermogen van de stichting.

Project Sint Elisabeth District:

De Raad van Bestuur heeft in 2018 een visiedocument voor de herbestemming van het vastgoed laten opstellen, waarin de mogelijkheden zijn aangegeven tot een transformatie van ziekenhuis naar een levendig stadsdeel. Er is gekeken naar de ruimtelijke mogelijkheden van de gebouwen en de omliggende open ruimtes. Er is ook gekeken naar het soort gebruik van deze gebouwen, zodat een logische relatie ontstaat met de omgeving. Het gaat om een gebied dat men zal gaan herkennen als het Sint Elisabeth District waar de mens graag wil komen en verblijven.

Aan het begin van het jaar 2020 heeft de Raad van Bestuur een businessplan opgemaakt, dat vervolgens is vastgesteld door de Raad van Toezicht van de Stichting, waarin de richting wordt gegeven aan alle activiteiten m.b.t. dit voornemen, zodat de activiteiten van de Stichting in 2020 voor alle stakeholders eenduidig zijn.

Schuldenproblematiek:

De ons voorgestane oplossingsrichtingen dienen geplaatst te worden in de institutionele context van de Stichting en de gemaakte afspraken in het verleden.

1. Memorandum of Understanding (MoU) tussen Land Curaçao, SONA en SEHOS van 20 september 2013;
2. Brief van secretaris-generaal aan Minister van Financiën c.a. van 20 september 2013 (ref.: 2013/05315) aangaande de MoU tussen Land Curaçao, SONA en SEHOS;
3. Brief van Minister van Economische Ontwikkeling aan SEHOS van 27 augustus 2019 (ref.: 2019/028060) aangaande beoordeling verzoek SEHOS 2019 tariefaanpassing particulier verzekerden;
4. Brief van SEHOS aan Minister van Financiën van 11 november 2019 (ref. RvB.C.19/174) aangaande afspraken in het kader van financiën SEHOS.

In het verslag van de Raad van Bestuur is uitgebreid ingegaan op de details van de oplossingsrichtingen en de onderbouwing ervan met elk van de genoemde documenten. Hier volstaan we met de benoeming van de hoofdlijnen.

In de MoU van 20 september 2013 is als uitgangspunt overeengekomen dat SEHOS aan het einde van de transitieperiode als exploitatie-entiteit zal fungeren. In de brief van 20 september 2013 van de SG van Financiën gericht aan de Minister van Financiën, wordt dit uitgangspunt toegelicht en de financiële consequenties ervan voor het Land uiteengezet. De voor de schuldenproblematiek relevante passages betreffen: (i) sanering door de overheid van een deel (ANG 27 miljoen) van de bestaande schulden van SEHOS voor de transitie en (ii) het overnemen van schulden van SEHOS in de nieuwe exploitatie-entiteit voor een bedrag van ANG 37.3 miljoen en (iii) het door de overheid saneren van een eventuele netto-restschuld. Hiervan uitgaande adviseert de SG van Financiën de Minister in te stemmen met deze MoU, hetgeen ook is gebeurd. Het geeft derhalve aan wat de bedoeling van het Land is geweest ten tijde van ondertekening van de MoU.

De overheid en diverse adviseurs hebben op bepaalde momenten echter het standpunt ingenomen dat de MoU een niet-bindende afspraak is. De rechter heeft bij uitspraak van 24 oktober 2019 in zaaknummer CUR201903887 het volgende geoordeeld: "(...) moet daarom het uitgangspunt zijn dat partijen nog aan de MoU gebonden zijn (...)"

Verder heeft de Minister van Economische Ontwikkeling in zijn brief van 27 augustus 2019 (ref.: 2019/028060) onder meer gewezen op het bestaan van de MoU en dat als reden aangevoerd om SEHOS geen tariefaanpassing (verhoging) toe te staan. De Minister verwijst expliciet naar de MoU van 20 september 2013 tussen Land Curaçao, SONA en SEHOS, en geeft aan dat in de artikelen 11 en 12 reeds afspraken zijn gemaakt tussen de partijen over onder meer de netto-restschuld van SEHOS aan het einde van de transitieperiode. "Aldus zijn er reeds voorzieningen getroffen voor de financiële situatie van het SEHOS aan het einde van haar bestaan als ziekenhuisvoorziening, waardoor (...) aanvullende voorzieningen in de zin van de verzocht tariefaanpassing niet opportuun zijn, (...)"

In de brief van 11 november 2019 legt SEHOS de afspraken vast die zijn overeengekomen tussen SEHOS en een delegatie van vier ministers (de minister-president, minister van financiën, minister van GMN, minister van VVRP) namens het Land Curaçao, tijdens een overleg dat op 8 november 2019 plaatsvond, waarin het principeakkoord is bereikt dat de overheid het ernaartoe zal leiden dat de schuldenproblematiek wordt opgelost. Aan de hand van dit akkoord heeft de overheid ook reeds bepaalde betalingen gedaan aan SEHOS vooruitlopend op de definitieve oplossingsrichtingen, en heeft de overheid daarmee al gedeeltelijk uitvoering gegeven aan de in brief van 11 november 2019 vastgelegde afspraken.

Op 30 juni 2020 heeft de Raad van Bestuur een presentatie gehouden voor de Minister van Algemene zaken (de Minister-President) waarin het bovengenoemde volledig is uiteengezet.

Gezien het feit dat de oplossing van de schuldenproblematiek verankerd ligt in de aangehaalde documenten die de schriftelijke vastlegging vormen van de afspraken die tussen Land Curaçao en SEHOS zijn gemaakt, waarbij het Land Curaçao zich heeft gecommitteerd om de schuldenproblematiek op te lossen, is SEHOS verzekerd van het feit dat het negatief eigen vermogen van de stichting zal worden gesaneerd. Daarenboven zal de stichting zich kunnen continueren op basis van de nieuwe activiteiten die worden ontplooid.

VERGELIJKING MET VOORGAAND JAAR

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Schattingswijzigingen

Er hebben zich in 2019 en 2018 geen wijzigingen in schattingen voorgedaan.

SCHATTINGEN

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het Bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt, die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen van waardering en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het Bestuur het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen:

- Voorziening voor oninbaarheid vorderingen
- Afschrijvingen materiële vaste activa
- Afschrijvingen immateriële vaste activa

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de onderneming en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met de Stichting. Dit betreffen onder meer de relaties tussen de Stichting en haar deelnemingen, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING ACTIVA EN PASSIVA

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het SEHOS zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans, als een transactie met betrekking tot het actief of de verplichting niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

ALGEMENE GRONDSLAGEN BEPALING RESULTAAT

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de winst en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Omrekening van vreemde valuta

Balansposten in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de koers per balansdatum. Gedurende het jaar worden posten in andere valuta dan Antilliaanse guldens omgerekend tegen de koersen die gelden op transactiedatum. Koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de resultatenrekening.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING ACTIVA

Immateriële vaste activa

Deze activa betreffen aangeschafte software, en worden gewaardeerd tegen de kostprijs verminderd met de afschrijvingen, berekend op basis van een duur van 5 jaar.

Materiële vaste activa (2)

De terreinen, gebouwen en verbouwingen van het Hospitaal worden gewaardeerd tegen de kostprijs verminderd met de afschrijvingen.

De overige duurzame bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde respectievelijk kosten van aanleg verminderd met afschrijvingen, berekend op basis van de geschatte levensduur per bedrijfsmiddel rekening houdend met een eventuele restwaarde.

De door schenking verkregen activa zijn gewaardeerd tegen de daaraan toe te kennen waarde op het moment van ontvangst. Activa verkregen van leveranciers van medische middelen als tegenprestatie voor langlopende afnamecontracten zijn ook gewaardeerd tegen de daaraan toe te kennen waarde op het moment van ontvangst. Op deze activa wordt afgeschreven conform de methodiek van de overige duurzame bedrijfsmiddelen.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- terreinen en wegen: 0% - 10%
- gebouwen en verbouwingen: 2.5% - 10%
- inventarissen: 10% - 22.5%
- transportmiddelen: 20%

Bijzondere waardevermindering

De Stichting verantwoordt immateriële, materiele en financiële vaste activa in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Volgens deze grondslagen dienen activa met een lange levensduur te worden beoordeeld op duurzame waardevermindering wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren. Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere actuele waarde, onder aftrek van verkoopkosten.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële vaste activa

De deelnemingen, waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs. Met eventuele duurzame waardeverminderingen wordt rekening gehouden.

Vorraden (4)

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs. De verkrijgingprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten (verkrijgingsprijs). Zo nodig wordt een voorziening voor incurante voorraden op het bedrag van de voorraden in mindering gebracht.

Vorderingen (5)

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale bedragen onder aftrek van voorzieningen voor oninbaarheid.

Liquide middelen (6)

Liquide middelen bestaan uit kas, en banktegoeden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING PASSIVA

Kortlopende schulden (8)

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

GRONDSLAGEN VOOR BEPALING RESULTAAT

Gebudgetteerde zorgprestaties

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst en verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

De opbrengsten bestaan uit een jaarlijkse budgetvergoeding van de Sociale Verzekeringsbank en opbrengsten uit verrichtingen die rechtstreeks aan de verzekeraars of individuele klanten in rekening worden gebracht.

Personeelskosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Het Sint Elisabeth Hospitaal heeft voor haar werknemers een toegezegde beschikbare premie pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat afhankelijk is van het pensioenkapitaal dat op pensioendatum is opgebouwd. De te betalen premie per werknemer bedraagt 14% van het jaarsalaris hiervan betaalt de werkgever 9% en de werknemer 5%. Het gedeelte dat het Sint Elisabeth Hospitaal betaalt is verwerkt in de winst en verliesrekening onder de personeelskosten.

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten

De financiële baten en lasten betreffen van derden (te ontvangen) en aan derden betaalde (te betalen) interest.

Belasting

Het Sint Elisabeth Hospitaal is niet onderworpen aan winstbelasting, aangezien zij geen winstoogmerk heeft.

GRONDSLAGEN VOOR KASSTROOMOVERZICHT

Algemene grondslagen voor het opstellen van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten.

8. Toelichting op balans

1. MATERIËLE VASTE ACTIVA

	<u>31 dec 2019</u>	<u>31 dec 2018</u>
	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)
Software	211	338
Totaal	<u>211</u>	<u>338</u>

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de immateriële vaste activa gedurende het boekjaar weer:

	<u>Software</u>
	ANG (x 1.000)
<i>Boekwaarde 1 januari 2019</i>	
Aanschafwaarde	4.057
Cumulatieve afschrijvingen	- 3.719
	338
Mutaties 2019	
Afschrijvingen	- 127
	- 127
Boekwaarde 31 december 2019	
Aanschafwaarde	4.057
Cumulatieve afschrijvingen	- 3.846
	<u>211</u>
Afschrijvingspercentage	33,3

2. MATERIËLE VASTE ACTIVA

	<u>31 dec 2019</u>	<u>31 dec 2018</u>
	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)
Terreinen en wegen	48	48
Gebouwen	3.730	4.026
Inventarissen	-	5.007
Transportmiddelen	17	45
	<u>3.795</u>	<u>9.126</u>

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de materiële vaste activa gedurende het boekjaar weer:

	<u>Terreinen en wegen</u>	<u>Gebouwen</u>	<u>Inventarissen</u>	<u>Transportmiddelen</u>	<u>Totaal</u>
	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)
<i>Boekwaarde 1 januari 2019</i>					
Aanschafwaarde	2.841	141.624	70.883	279	215.627
Cumulatieve afschrijvingen	- 2.793	- 137.598	- 65.876	- 234	- 206.501
	<u>48</u>	<u>4.026</u>	<u>5.007</u>	<u>45</u>	<u>9.126</u>
<i>Mutaties 2019</i>					
Investeringen	-	-	1.132	-	1.132
Desinvesteringen	-	-	- 71.947	-	- 71.947
Afschrijving op desinvesteringen	-	-	70.447	-	70.447
Correctie aanschafwaarde	-	-	- 80	-	- 80
Afschrijvingen	-	- 296	- 4.559	- 28	4.883
		<u>- 296</u>	<u>- 5.007</u>	<u>- 28</u>	<u>5.331</u>
<i>Boekwaarde 31 december 2019</i>					
Aanschafwaarde	2.841	141.624	-	279	144.744
Cumulatieve afschrijvingen	- 2.793	- 137.894	-	- 262	- 140.949
	<u>48</u>	<u>3.730</u>	<u>-</u>	<u>17</u>	<u>3.795</u>
Afschrijvingspercentage van		2,5	14,3	20,0	
Afschrijvingspercentage tot		10,0	50,0	50,0	

Toelichting

Bij het aangaan van de Consortiumlening ad ANG 72 miljoen is het recht van hypotheek gevestigd op de gebouwen en terreinen van het Hospitaal tot ANG 72 miljoen, vermeerderd met 40% voor kosten en interest. Verder zijn de inventarissen als onderpand verschaft. Voor een nadere uiteenzetting hiervan wordt verwezen naar de toelichting op de langlopende schulden onder toelichting 9.

De actuele waarde van de terreinen, gebouwen, verbouwingen en dienstwoningen is gebaseerd op een taxatie van een onafhankelijk taxatiebureau. Deze taxatie heeft op 27 juni 2019 plaatsgevonden. De onderhandse verkoopwaarde van de resterende terreinen, gebouwen en verbouwingen geraamd is op ANG 7.2 miljoen.

Inventarissen

Een gedeelte van de inventaris is in verband met de transitie per 15 november 2019 aan CMC verkocht. De economische waarde van de overgebleven inventarissen worden op nihil geschat mede door het staken van de ziekenhuis activiteiten

3. FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	<u>31 dec 2019</u>	<u>31 dec 2018</u>
	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)
Deelnemingen		
Deelneming Wasserij Korsow N.V.	121	121
Deelneming Medirisk	142	204
Totaal	<u>263</u>	<u>325</u>

Toelichting

Het Hospitaal heeft een belang van nominaal ANG 107.100 (circa 10,8%) in het geplaatst aandelenkapitaal van Wasserij Korsow B.V. De intrinsieke waarde van de participatie bedroeg per 31 december 2018 circa ANG 283.000. Over 2018 heeft Wasserij Korsow B.V. een resultaat behaald van ANG 567.802 positief (2017: ANG 289.016 positief).

Met Wasserij Korsow heeft het Hospitaal sinds 1989 verschillende wasovereenkomsten gesloten. In 2018 is een nieuwe overeenkomst aangegaan tot 3 december 2019.

De deelneming in de Onderlinge Waarborgmaatschappij MediRisk B.A. (Utrecht) betreft 24 aandelen van EUR 1.000 nominaal (circa 0,3% van het geplaatst aandelenkapitaal). Het Hospitaal heeft de medische aansprakelijkheid bij MediRisk verzekerd, en is als gevolg daarvan (verplicht) lid van de onderlinge waarborgmaatschappij. De intrinsieke waarde van de deelneming van het Hospitaal in het aansprakelijk vermogen (exclusief achtergestelde leningen) bedroeg per 31 december 2019 circa EUR 26.551.000. Het resultaat over 2019 bedroeg EUR 4.348.000 negatief (2018: EUR 6.577.000 negatief).

4. VOORRADEN

	<u>31 dec 2019</u>	<u>31 dec 2018</u>
	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)
Voorraad zorg gerelateerd product		
Vorraden benodigdheden voor onderzoek, behandeling, begeleiding, verpleging en verzorging	-	8.407
Vorraden hulpmiddelen	-	821
Vorraden bij derden	-	408
Voorziening incurante voorraden	-	- 2.602
Totaal	<u>-</u>	<u>7.034</u>

Toelichting

Ten tijde van de overgang van de ziekenhuis activiteiten naar het CMC per 15 november 2019 zijn alle aan zorg gerelateerde voorraden verkocht aan CMC tegen de overeengekomen reële waarde. De gerelateerde voorziening incurante voorraad is hierdoor volledig vrij komen te vallen in 2019.

5. VORDERINGEN

	31 dec 2019	31 dec 2018
	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)
Debiteuren	38.780	48.040
Af: voorziening voor oninbaarheid		
Voorziening Debiteuren	- 36.907	- 42.041
	<u>1.873</u>	<u>5.999</u>
Overlopende activa en overige vorderingen op korte termijn		
Rekening courant Land inzake de Polikliniek (a)	8.994	6.437
Rekening courant NASKHO (b)	-	365
Rekening courant CMC/HNO	13.568	208
Deposito Aquallectra	199	170
Overige vorderingen (c)	7.514	4.624
Af: voorziening voor oninbaarheid	- 1.055	- 366
	<u>29.220</u>	<u>11.438</u>
Totaal	<u>31.093</u>	<u>17.437</u>
<i>Voorziening Debiteuren</i>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)
Stand 1 januari	- 42.041	- 41.112
Vrijval/(Dotatie)	1.986	- 3.308
Ontrekking	3.148	2.379
Stand 31 december	<u>- 36.907</u>	<u>- 42.041</u>
<i>Voorziening voor oninbaarheid</i>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)
Stand 1 januari	- 366	- 3
Dotatie boekjaar	- 689	- 363
Stand 31 december	<u>- 1.055</u>	<u>- 366</u>

De debiteuren zijn volledig gecedeerd uit hoofde van de Consortiumlening (zie ook toelichting 8).

a) Rekening courant Polikliniek

Dit betreft de rekening courantverhouding met de Polikliniek. Aangezien de Polikliniek niet beschikt over eigen financiële middelen, worden de kosten nagenoeg geheel door het Sint Elisabeth Hospitaal betaald, dat van de SVB hiervoor voorschotten ontvangt. Het exploitatietekort, zoals opgenomen in de jaarrekening van de Polikliniek, wordt door het Land gedragen. Over de gemiddelde stand van de rekening courant verhouding wordt 8% per jaar aan interest vergoed.

b) Rekening courant NASKHO

Het Sint Elisabeth Hospitaal heeft een overeenkomst afgesloten met NASKHO ter bevordering van het klinisch hoger onderwijs en medisch onderzoek waarbij een aantal doctorandi in de geneeskunde in het Hospitaal worden opgeleid tot arts. Deze overeenkomst is tot stand gekomen in samenwerking met

UMCG en RUG. De kosten worden op basis van een budget van ANG 1.804.000 gedragen door de Sociale Verzekeringsbank (80%) en het Hospitaal (20%). De uitgaven worden door het Hospitaal voorgesloten waarna deze bij NASKHO in rekening worden gebracht.

c) Overige vorderingen

De overige vorderingen bestaan voornamelijk uit vooruitbetaalde bedragen, nog te ontvangen bedragen en voorschotten aan personeel.

6. LIQUIDE MIDDELEN

	<u>31 dec 2019</u>	<u>31 dec 2018</u>
	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)
Banktegoeden		
Girobank	14	16
RBC Royal Bank N.V.	214	98
Banco di Caribe N.V.	35	25
Maduro & Curiel's Bank N.V.	396	1.572
	<u>659</u>	<u>1.711</u>
Kasmiddelen	1	13
Kruisposten	1	26
Totaal	<u>661</u>	<u>1.750</u>

De verloopstaat van de voorziening overige vorderingen is als volgt:

Stand per 1 januari	3	775
Dotatie boekjaar	363	-
Onttrekkingen (c)	-	-772
Totaal	<u>366</u>	<u>3</u>

Toelichting

Eind 2019 waren alle liquide middelen vrij besteedbaar (2018: idem).

7. EIGEN VERMOGEN

	<u>31 dec 2019</u>	<u>31 dec 2018</u>
	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)
Stichtingskapitaal	250	250
Geaccumuleerde tekorten	- 91.448	- 92.510
Onverdeeld resultaat	12.296	1.062
Totaal	<u>- 78.902</u>	<u>- 91.198</u>

Onderstaand overzicht geeft het verloop van het eigen vermogen gedurende het boekjaar weer:

	Stichtingskapitaal	Geaccumuleerde tekorten	Onverdeeld resultaat	Totaal
	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)
Stand 1 januari 2019	250	- 92.510	1.062	- 91.198
<i>Mutaties 2019</i>				
Verdeling resultaat	-	1.062	- 1.062	-
Resultaat boekjaar	-	-	12.296	12.296
		1.062	11.234	12.296
Stand 31 december 2019	250	- 91.448	12.296	- 78.902

8. KORTLOPENDE SCHULDEN

	31 dec 2019	31 dec 2018
	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)
<i>Leningen (a)</i>		
Lening Overheid	34.838	30.838
Lening Consortium/ Lening Algemeen Pensioenfonds Curaçao (APC)	5.612	14.812
	40.450	45.650
Schulden aan leveranciers (b)	21.542	26.710
Rekeningcourant		
Schulden aan SVB (c)	12.941	4.432
Rekeningcourant NASHKO	202	-
	13.143	4.432
<i>Belastingen en premies sociale verzekeringen</i>		
<i>Belastingen, sociale lasten en salarissen (d)</i>		
Te betalen loonbelasting	27.045	27.416
Te betalen AOV en AVBZ premies	5.492	5.312
Te betalen salarissen en vakantietoelage (e)	238	6.407
	32.775	39.135
Schulden ter zake van pensioenen (f)	1.945	6.611
<i>Overige schulden</i>		
Pensioenenverplichtingen	-	11
Verplichting Jubileum Gratificatie	-	464
Overige overlopende passiva	338	432
Te betalen overige risico vergoeding	260	751
Nog te betalen kosten	4.472	2.950
	5.070	4.608
Totaal	114.925	127.146

Toelichting

a) Leningen

Lening Consortium / Lening Algemeen Pensioenfonds Curaçao (APC):

Het Hospitaal heeft op 16 mei 2007 met 7 lokale financiële instellingen (het "Consortium") een langetermijnlening afgesloten van ANG 72 miljoen, bestaande uit ANG 47 miljoen als termijnlening en ANG 25 miljoen als kredietfaciliteit. De Maduro & Curiel's Bank was tot 15 oktober 2015 consortiumleider. Per 15 oktober 2015 is de consortiumlening en de kredietfaciliteit bij Maduro & Curiel's Bank geconsolideerd overgenomen als lening door het Algemeen Pensioenfonds Curaçao (APC).

Deze kredietfaciliteit wordt jaarlijks door APC geëvalueerd. Ter meerdere zekerheid is een recht van hypotheek gevestigd op de gebouwen en gronden van het Hospitaal. Verder zijn de inventarissen, de voorraden en de debiteuren van het Hospitaal verpand respectievelijk gecedeerd uit hoofde van deze lening. Bovendien zijn alle toekomstige vorderingen van het Hospitaal gecedeerd aan het Consortium.

De lening wordt gedurende vijf jaar afgelost met maandelijkse annuïteiten van ANG 422.449 welke gebaseerd zijn op een 15 jarig aflossingsplan met aan het eind van het vijfde jaar aflossing ineens van de schuldrest. Het rentepercentage was oorspronkelijk 7% per jaar; dit is per 1 juni 2010 voor een jaar verlaagd naar 6% en per 1 juni 2011 is deze verlaging formeel met een jaar verlengd. Vanaf 15 oktober 2015 vindt een additionele maandelijkse aflossing van ANG 100.000 plaats aan APC.

Voor wat betreft de lening zijn er aanvullende voorwaarden gesteld. Deze zijn onder andere:

- De jaarcijfers moeten binnen 150 dagen (5 maanden) beschikbaar zijn. Dat wil zeggen dat genoemde cijfers uiterlijk begin juni beschikbaar moeten zijn van het daaropvolgende jaar.
- De halfjaarcijfers moeten jaarlijks uiterlijk eind september van het lopende boekjaar beschikbaar zijn.
- Daarnaast zal het Hospitaal een begroting (inclusief onderhoudsbegroting en liquiditeitsplanning) voor het volgende boekjaar (beoordeeld door de externe accountant) per eind november van het lopende boekjaar bij de consortiumleider moeten inleveren. Tevens zal er ook een meerjarenbegroting (vijf jaren) worden ingeleverd.
- Bovendien moet het Hospitaal een strategische planning c.q. business plan per einde van het boekjaar inleveren bij de consortiumleider.

In 2016 heeft een additionele aflossing van ANG 5 miljoen plaatsgevonden, gefinancierd met een tranche uit de lening Overheid.

Op 4 januari 2018 heeft het Hospitaal en het Consortium een aanvullende overeenkomst getekend om de resterende hoofdsom per 31 december 2017 te verhogen met ANG 6 miljoen. De verhoging van de kredietfaciliteit is in 2019 afgelost.

Op 19 december 2018 heeft het Hospitaal een additionele overbruggingskrediet van ANG 10 miljoen ontvangen van APC. De maandelijkse annuïteit bedraagt ANG 1 miljoen, beginnende per 30 juni 2019. Indien bij de overgang naar Hospital Nobo nog een openstaand saldo is dient deze afgelost te worden hetzij door middel van een cashbetaling, hetzij door middel van de overdracht van onroerende goed zonder enige verplichting dat APC in een vastgoed entiteit participeert samen met Sehos.

SEHOS heeft niet aan de aanvullende voorwaarden van deze lening voldaan met betrekking tot het indienen van de jaarcijfers binnen de daaraan gestelde termijn. Volgens de leningsovereenkomst kan het Consortium daarmee de lening direct opeisen derhalve wordt deze lening als kortlopend gepresenteerd.

Lening Overheid:

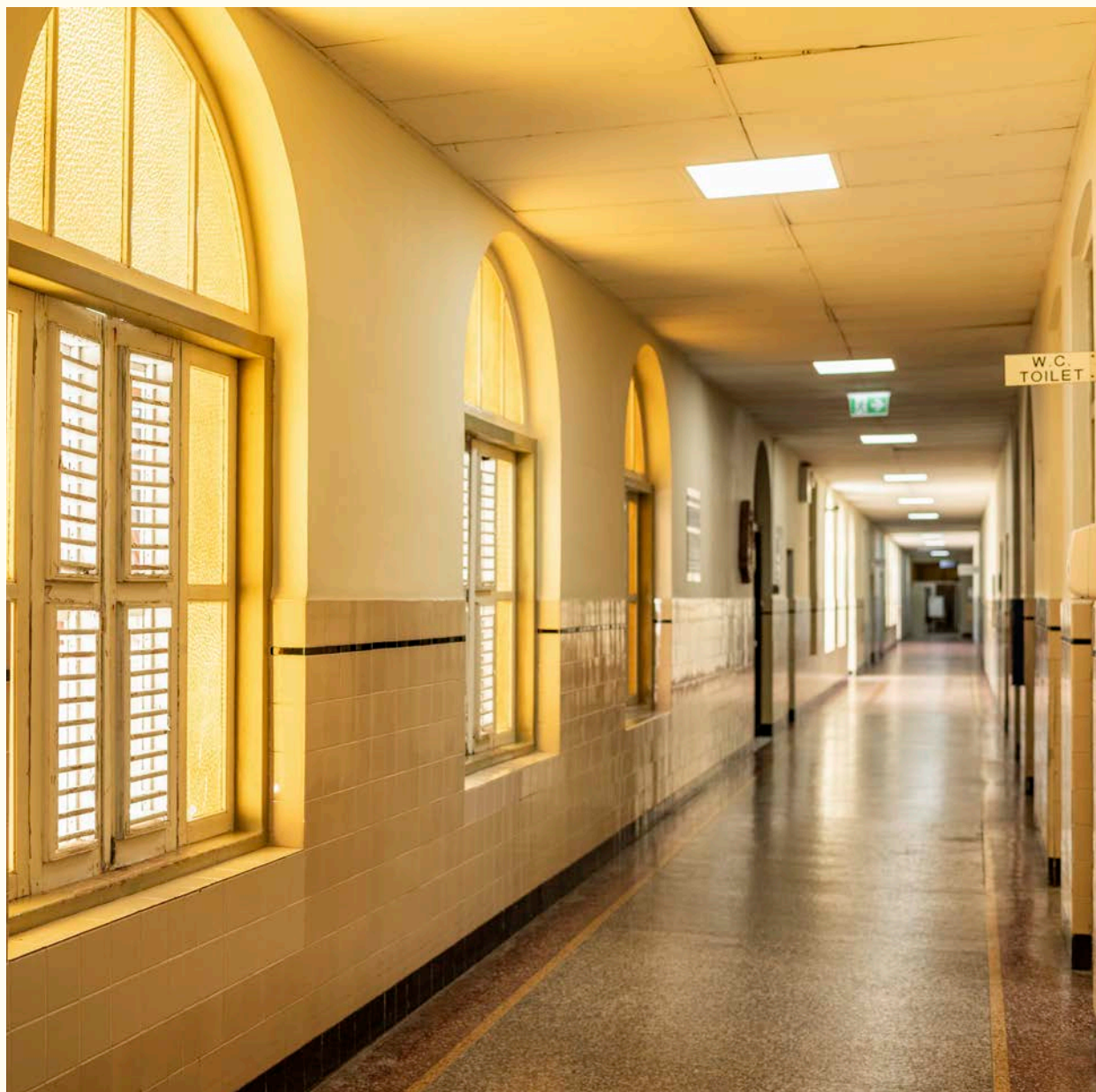
Per 16 oktober 2015 heeft het Land een leningsovereenkomst met de Stichting getekend voor een bedrag van maximaal ANG 30 miljoen, welke in tranches uitbetaald zal worden.

De grootte en uitbetaling van de 1e tranche zijn bepaald op ANG 8 miljoen, na ontvangst van het definitief vastgestelde en door de Gezant goedgekeurde Implementatieplan.

De 2e en volgende tranches zullen uitbetaald worden telkens na ontvangst van het definitieve vervolg op het Implementatieplan.

Per eind december 2015 was de 1e tranche van ANG 8 miljoen verstrekt.

De verschuldigde rente op de verstrekte gelden is 1% op jaarbasis.

De aflossing is ingegaan per 15 oktober 2016 (een jaar na datum van de getekende leningsovereenkomst) en bedraagt ANG 1 miljoen per de laatste werkdag van iedere maand. Bij inhalen van achterstand in de aflossingen kan de Minister van Financiën, na de Stichting gehoord te hebben, besluiten de aflossingstermijnen te verlengen en/of de aflossingsbedragen tijdelijk te verlagen.

De volgende zekerheden zijn gesteld:

- fiduciaire eigendomsoverdracht van alle debiteuren, inventaris en voorraden van het Sehos voor zover deze niet reeds in fiduciaire eigendom zijn overgedragen;
- het recht van eerste hypotheek voor een totaal bedrag van ANG 30 miljoen op de onroerende goederen toebehorende aan het Sehos voor zover deze goederen niet reeds zijn verhypothekeerd.

Voor wat betreft deze lening zijn er aanvullende voorwaarden gesteld. Deze zijn onder andere:

- Het SEHOS verbindt zich om elk jaar, binnen zes maanden na afloop van het boekjaar, een voor afschrift getekend exemplaar van de jaarrekening, vergezeld van een goedkeurende accountantsverklaring, alsmede een begroting voor het lopende jaar naar het Land toe te zenden.
- De middelen van deze lening zullen worden gestort op een bankrekening bij de PSB Bank N.V. Eén door de overheid aangestelde gezant de uiteindelijke beslissing had over de besteding van de middelen op deze rekening.

b) Leveranciers

Dit betreft uitstaande schulden aan leveranciers betreffende de aankoop van o.a. benodigdheden voor onderzoek, behandeling, verpleging en verzorging gedurende het jaar.

c) SVB

Het Sint Elisabeth Hospitaal kampt met liquiditeitstekorten. Om de continuïteit van de zorg te garanderen, heeft de SVB een voorschot aan het Sint Elisabeth Hospitaal verstrekt. Dit voorschot wordt door de SVB verrekend door middel van maandelijkse inhoudingen op de budgetbetalingen.

d) Belastingen, sociale premies en salarissen

Dit betreffen de uitstaande schulden van met name loonbelasting, AOV, pensioenpremies en salarisindexering. Te betalen loonbelasting

De te betalen loonbelasting per 31 december 2019 betreft de af te dragen loonbelasting over de periode september 2016 tot en met november 2019.

Te betalen AOV/AVBZ premies

De te betalen AOV premie en te betalen AVBZ premie per 31 december 2019 betreft de nog af te dragen premie tot en met november 2019.

e) Te betalen salarissen en vakantietoeslag

De te betalen salarissen per 31 december 2019 betreft nog te betalen personeelsverplichtingen. In 2019 is de reservering voor vakantiedagen (5.8 miljoen) volledig vrijgevallen doordat alle personeel conform de overeengekomen voorwaarden in het sociaal statuut overgenomen door CMC met behoud van alle rechten. Hierdoor is het aantal personeelsleden gedaald is van 1.190 fte per 31 december 2018 naar 6 fte per 31 december 2019 en is de reservering voor vakantiedagen komen te vervallen.

f) Schulden ter zake van pensioenen.

Onder deze post is tevens opgenomen de op balansdatum uit hoofde van de individuele pensioenovereenkomsten van medisch specialisten in dienst van het Hospitaal te betalen premie en te betalen premie voor de collectieve pensioenovereenkomst.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Afstemming rekening-courant pensioenverzekeraar

Onder de kortlopende schulden en overlopende passiva is een schuld aan de pensioenverzekeraar opgenomen. Door administratieve verschillen sluit de onderlinge rekening-courant niet aan. Op dit moment worden de geconstateerde verschillen afgestemd met de pensioenverzekeraar. Het mogelijke effect is nog niet bekend en derhalve nog niet verwerkt in de jaarrekening.

Beroepsprocedures tegen door de overheid vastgestelde zorgbudgetten

Zoals reeds vermeld in het jaarverslag 2018 en ook het Verslag Raad van Bestuur bij deze jaarrekening, heeft SEHOS diverse bezwaren tegen de zorgbudgetten 2016 tot en met 2019, zoals vastgesteld door de Minister van GMN.

SEHOS kan zich niet verenigen met de budgetbeschikking over genoemde jaren en heeft in december 2018, bij het Gerecht in Eerste Aanleg van Curaçao, beroep ingesteld tegen deze beschikkingen van de Minister van GMN. De argumenten van SEHOS tegen deze beschikking zijn onder meer:

- a. Het zorgbudget voor 2017 is niet kostendekkend voor wat betreft de zorgkosten die in 2017 zijn gemaakt. Dit argument vindt zijn oorsprong in de te laag vastgestelde en sinds 2009 niet aangepaste tarieven, op basis waarvan de betreffende zorgbudgetten worden vastgesteld.
- b. Het bieden van verantwoorde en vooral veilige zorg gaat gepaard met de nodige, steeds hoger wordende kosten, welke een stuk hoger zijn dan waarvan de Minister is uitgegaan.
- c. SEHOS heeft aantoonbaar in het verleden saneringsmaatregelen getroffen, welke tot verlaging van de kosten hebben geleid, echter ondanks deze maatregelen kampt SEHOS nog steeds met een negatief exploitatieresultaat, hetgeen het resultaat is van het niet kostendekkend zijn van de opgelegde zorgbudgetten.
- d. In de door de Minister van GMN gehanteerde overwegingen ten aanzien van de vaststelling van de hoogte van het budget, wordt onder meer door de Minister zelf aangehaald dat aan SEHOS gelden zijn uitgeleend aan SEHOS ter verbetering van de liquiditeitspositie van het ziekenhuis, echter de ontoereikende zorgbudget en niet geïndexeerde tarieven zijn door de overheid niet aangepast, waarbij vervolgens in het budget van 2016 en verder, geen rekening wordt gehouden met het component van de aflossing van de betreffende schulden.
- e. De Minister overweegt terecht dat het transitietraject van SEHOS naar CMC (Curaçao Medical Centrum) extra beslag legt op de capaciteiten en middelen van SEHOS, echter de Minister gaat hierbij ten onrechte voorbij dat deze kosten boven op de reguliere zorgkosten van SEHOS komen, met als gevolg dat de totale zorgkosten in 2018 en 2019 veel hoger uitvallen dan de daaraan voorafgaande jaren.
- f. De beschikking in strijd is met de formele en materiële beginselen van behoorlijk bestuur, meer in het bijzonder het formele zorgvuldigheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel en het beginsel van de materiële zorgvuldigheid.

De claim die SEHOS inbrengt in deze beroepszaken bedraagt in totaal ANG 32,8 miljoen en vormt integraal onderdeel van de oplossing van de schuldenproblematiek van SEHOS. De procedures zullen in het jaar 2020 worden voortgezet.

9. Toelichting op staat van baten en lasten

9.1. BATEN

	2019	2018
	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)
Gebudgetteerde zorgprestaties		
Budgetvergoeding ziekenhuiszorg	118.125	135.000
Budgetvergoeding arts assistenten	4.400	3.000
	<u>122.525</u>	<u>138.000</u>
Getarifeerde zorgprestaties		
Verpleeggelden	1.036	3.705
Vergoedingen voor diagnostische verrichtingen	956	4.905
Vergoedingen voor therapeutische verrichtingen	10.542	9.915
Vergoedingen voor geneesmiddelen	6.490	6.011
Honoraria medische specialisten	2.394	1.838
	<u>21.418</u>	<u>26.374</u>
Overige baten		
Huur drugstore	11	15
Overige opbrengsten	- 1	398
	<u>10</u>	<u>413</u>
Diverse baten		
Resultaat uit staking bedrijfsvoering	6.245	-
Overige baten	228	296
	<u>6.473</u>	<u>296</u>
Totale baten	<u>150.426</u>	<u>165.083</u>

9.2. PERSONEELSKOSTEN

	2019	2018
	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)
Lonen en salarissen		
Basissalarissen	64.576	70.104
Vakantiedagen / vakantietoelage	- 1.932	5.884
Vergoeding personeel niet in loondienst	1.907	1.377
Overige vergoedingen	11.867	12.017
Af: van SVB ontvangen vergoedingen salariskosten medisch specialisten	- 13.603	- 13.305
	<u>62.815</u>	<u>76.077</u>
Sociale lasten		
Kosten inzake pensioenen	5.457	5.855
Ziektekosten werknemers	2.288	2.597
Werkgevers premie AOV	5.660	5.936
Werkgevers premie AVBZ	39	760
Cessantia	48	48
Af: toerekening sociale lasten Polikliniek	-	- 720
	<u>13.492</u>	<u>14.476</u>
Andere personeelskosten		
Voorgescreven kleding	555	602
Opleidingen	963	1.015
Verzekeringen	549	468
Mutatie jubileumvoorziening	- 11	- 5.400
Overige personeelskosten	2.719	3.043
	<u>4.775</u>	<u>- 272</u>
Totaal	<u>81.082</u>	<u>90.281</u>

Toelichting

Onder de post vakantiedagen/vakantietoelage is een vrijval van ad 5.8 miljoen van de reservering vakantiedagen (zie ook toelichting 8). Zonder deze vrijval bedragen de totale personeelskosten over 2019 ANG 86.882.

Per 1 februari 2013 is de Landsverordening basisverzekering ziektekosten ingevoerd. Het Hospitaal is eigen risicodragers in de zin van de Landsverordening basisverzekering ziektekosten, voor zijn werknemers (exclusief medisch specialisten), en hun gezinsleden.

Door de Stichting zijn aan haar werknemers, medisch specialisten uitgezonderd, pensioentoezeggingen gedaan welke zijn vastgelegd in het Pensioenreglement en verzekerd bij een externe pensioenverzekeraar. Het nieuwe pensioenreglement betreft een beschikbare premiestelsel, waarbij de beschikbare premie gelijk is aan 14% (5% werknemer en 9% werkgever) van het basissalaris. De beschikbare premies variëren derhalve per persoon en worden na aftrek van kosten belegd in individuele pensioenkapitalen. Rendementen worden jaarlijks bijgeschreven.

De medisch specialisten in dienst van het Hospitaal vallen niet onder deze algemene pensioenregeling; voor hen worden voorsnog individuele pensioenovereenkomsten met externe pensioenverzekeraars gesloten, vooruitlopend op een algemene pensioenregeling voor deze groep. Deze pensioenovereenkomsten zijn op basis van het beschikbare premiestelsel, waarbij de beschikbare premie gelijk is aan 20% (10% werknemer en 10% werkgever) van het salaris.

9.3. AFSCHRIJVINGEN

	2019	2018
	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)
Afschrijving op immateriële vaste activa	127	157
Afschrijving op materiële vaste activa	4.883	4.450
Totaal	5.010	4.607

9.4. OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN

	2019	2018
	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)
Medische en verzorgingsmiddelen		
Geneesmiddelen	15.217	17.660
Laboratorium middelen	3.743	4.333
Chirurgische kunstmiddelen	2.210	3.766
Dialysemiddelen	2.965	3.561
Behandelingsmiddelen	4.900	4.745
Toedienings en afnamesystemen	404	637
Zuurstof en medische gassen	868	1.246
Hechtmateriaal	1.152	1.478
Overige medische verzorgingsmiddelen	786	424
	<u>32.245</u>	<u>37.850</u>
Huishoudelijke en energiekosten		
Elektriciteit en water	3.675	3.424
Gas	61	69
Wasmiddelen / waskosten derden	592	619
Schoonmaakmiddelen	59	87
Verbruik keuken	212	400
Overige huishoudelijke kosten	1.085	1.221
	<u>5.684</u>	<u>5.820</u>
Onderhoud en aanvulling duurzame activa en artikelen		
Verzorgings , onderzoeks en behandelingsmiddelen	5.887	8.445
Terreinen en gebouwen	131	174
Meubilair/bedden/huishoudelijk apparatuur	155	194
Transportmiddelen	170	141
Overige	29	35
	<u>6.372</u>	<u>8.989</u>
Voeding		
Voedsel en drank	798	498
Overige levensmiddelen	324	522
	<u>1.122</u>	<u>1.020</u>

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)
Algemene kosten		
Licenties en ondersteuning software	1.229	1.976
Verzekeringen	872	763
Telefoon, internet, portie e.d.	984	931
Accountants en advieskosten	2.526	1.828
Kantoormiddelen en drukwerk	391	457
Beveiligingskosten	753	506
Huurkosten	331	324
Doorbelaste kosten van Polikliniek	-	531
Overige algemene kosten	<u>1.175</u>	<u>2.818</u>
	8.261	10.134
Andere kosten		
Dotatie voorziening dubieuze debiteuren	1.986	3.308
Dotatie voorziening overige vorderingen	689	363
Doorberekende kosten Polikliniek	- 1.070	- 1.468
Overige doorberekende kosten	- 108	- 108
Dotatie voorziening voorraden	-	1.825
Overige	<u>- 244</u>	<u>259</u>
	- 2.719	4.179
Totaal	<u>50.965</u>	<u>67.992</u>

9.5. FINANCIËLE LASTEN

	2019	2018
	ANG (x 1.000)	ANG (x 1.000)
Rentebaten andere partijen	-	- 19
Rentelasten	- 1.177	- 1.122
Koersverschillen	104	-
Financiële lasten	- 1.073	- 1.141

10. Overige toelichtingen

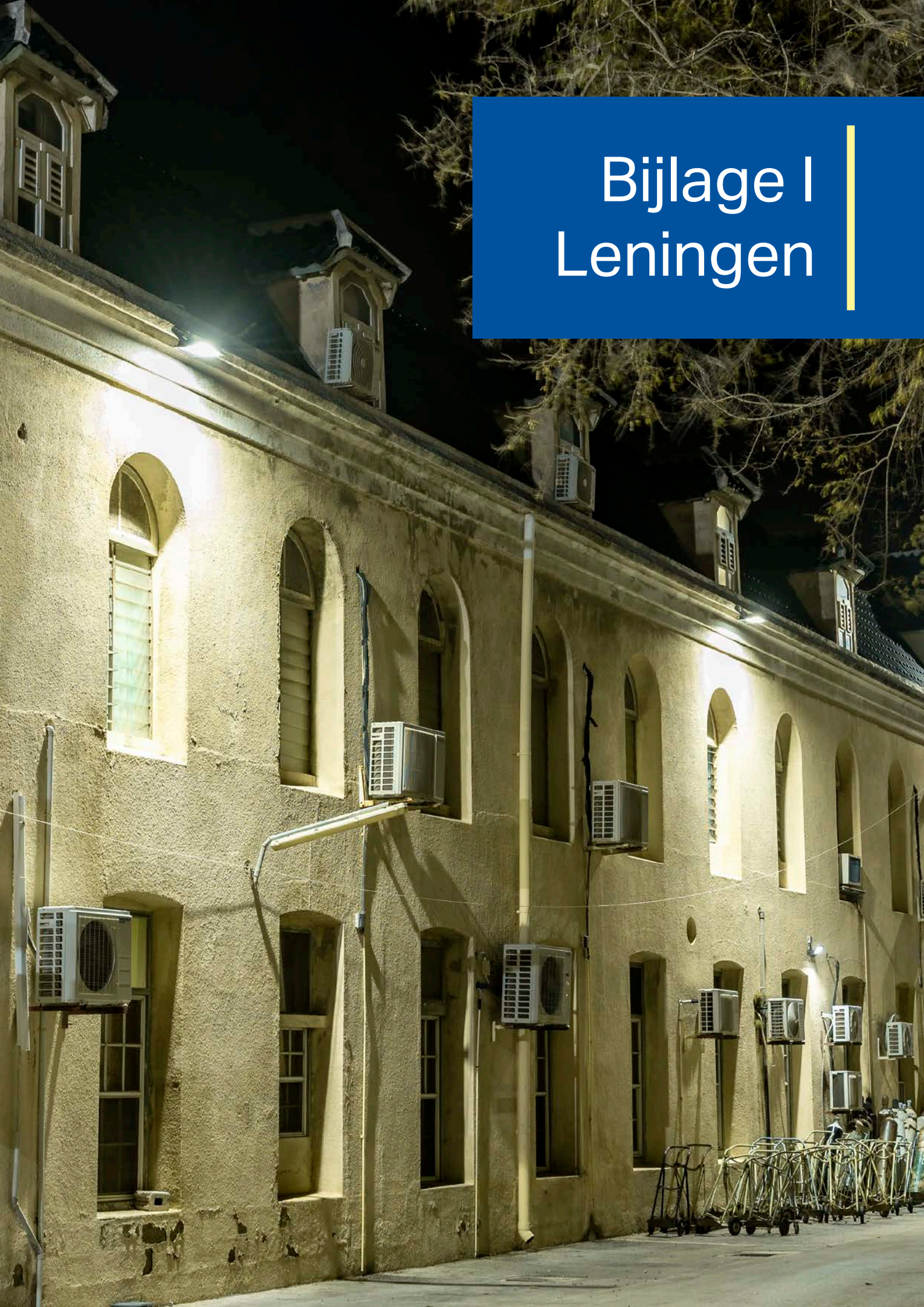
Gebeurtenissen na balansdatum

Covid-19 pandemie

Het COVID-19 (Corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019 van de Stichting Sint Elisabeth Hospitaal, maar wel voor naar verwachting de initiële plannen voor Sint Elisabeth District, de begroting 2020 en mogelijk de jaren daarna.

De organisatie is in 2020 gevraagd om als uitvalbasis te worden gebruikt voor opvang van mogelijke corona patiënten. De continuïteit van de Stichting loopt geen risico. De liquiditeitspositie wordt goed bewaakt en zo nodig worden maatregelen genomen om de taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

Bijlage I Leningen

Bijlage I / Leningen

	<u>Rente</u> <u>percentage</u>	<u>Resterende</u> <u>looptijd</u>	<u>Stand lening</u> <u>ultimo 2018</u>	<u>Nieuwe</u> <u>leningen</u>	<u>Stand lening</u> <u>ultimo 2019</u>	<u>Af te lossen in</u> <u>2020</u>
	in %	in jaren				
Lening Algemene Pensioenfonds Curaçao (a)	6.0	1	14.811.176		5.611.731	5.611.731
Lening Overheid (b)	1.0	1	19.338.434	4.000.000	23.338.434	23.338.434
Liquiditeitssteun Land Curaçao	2.5	1	11.500.000		11.500.000	11.500.000
			45.649.510	4.000.000	40.450.165	40.450.165

- a) Voor een nadere toelichting op de consortiumlening wordt verwezen naar toelichting 9.
- b) Op 17 december 2017 heeft het Hospitaal een verzoek gericht aan het Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur en de Minister van Financiën om, rekening houdend met de bestaande budgettekorten, het saldo van de lening als achtergestelde lening aan te merken totdat er een structurele oplossing is voor de budgetproblematiek van het Hospitaal.

